

Novice, slovenski tednik za Koroško, Celovec

- **Bilanca dela zadnjih petih let in kritika na ZSO : seja ZNP pred volitvami NSKS.-** Celovec. Narodni svet koroških Slovencev pripravlja volitve, ki jih namerava izvesti od 28. maja do 11. junija letos. Poleg pozitivne ocene svojega dela so bili tudi kritični ter ocenili, da slovenske politične organizacije životarijo ena mimo druge, pol njihovem mnenju potrebni skupni gremij, vedno znova omenjeno skupno zastopstvo, pa da preprečuje predvsem Zveza slovenskih organizacij, konkretno njen predsednik Marjan Sturm.- **Novice, slovenski tednik za Koroško, Celovec. - Št. 18 (4. maj 2018), str. 2**
- **Sturm: sodelovanje je boljše kot kdaj koli : odziv na kritiko.-** Predsednik Marjan Sturm je zavrnil izrečeno kritiko ter za slovenski spored ORF ugotovil, daje dogovorjeno, da slovensko narodno skupnost v javnosti vedno zastopa aktualni predsednik ali aktualna predsednica sosveta ter da je sodelovanje krovnih organizacij brezhibno.- **Novice, slovenski tednik za Koroško, Celovec. - Št. 18 (4. maj 2018), str. 2**
- **Wakounig, Franc. Dostojna spominska prireditev za obglavljeno trinajsterico : spominska prireditev / Franc Wakounig.-** Sele. V nedeljo, 29. aprila 2018 so se koroški Slovenci dostojno spomnili 75. obletnice obglavljenja trinajsterice iz Borovelj, Sel in okolice Železne Kaple.- **Novice, slovenski tednik za Koroško, Celovec. - Št. 18 (4. maj 2018), str. 2**
- **Kulmesch, Janko. "Nacistični gestapo je imel zadnjo besedo" : ob 10- letnici spominske hoje v Celovcu / Janko Kulmesch.-** Celovec. Letošnja spominska hoja za žrtve nacizma je bila v znamenju 75- letnice obglavljenja žrtev in protesta proti srečanju ustašev.- **Novice, slovenski tednik za Koroško, Celovec. - Št. 18 (4. maj 2018), str. 3**
- **Kulmesch, Janko. Soglasen sklep pliberške občine : dvojezičen napis za Belšak, Lokovico, Senčni kraj in Grablje / Janko Kulmesch.-** Pliberk. Župana Štefana Visotschniga in mestnega svetnika Marka Trampuscha še posebej veseli, da so vse frakcije soglasno sklenile manjkajoče dvojezične krajevne napise. Minuli četrtek, 26. aprila 2018 se je končala dolga zgodba z razveseljivim koncem: pliberški občinski svet je z glasovi SPÖ, ÖVP in EL soglasno sklenil, da dobijo Lokovica, Belšak, Grablje in Senčni kraj dvojezični krajevni napis. V uredbi k Zakonu o dvojezičnih krajevnih napisih iz leta 2011 ti kraji niso bili predvideni, ker štejejo manj kot 30 prebivalcev, pač pa imajo na osnovi memoranduma občine možnost, da sklenejo za take kraje dvojezičen napis.- **Novice, slovenski tednik za Koroško, Celovec. - Št. 18 (4. maj 2018), str. 5**
- **Čas je, da se zbornica tudi jezikovno odpre : občni zbor Kmetijske zbornice.-** Hrastovica. Trijezičen razred na eni izmed Kmetijskih šol in slovenska stran v Kärntner Bauer bi bila viden znak, da se je zbornica otresla starih poti. Tako so argumentirali

svetniki SJK v razpravi o računskem zaključku 2017.- **Novice, slovenski tednik za Koroško, Celovec. - Št. 18 (4. maj 2018), str. 5**

- **SMO: Muzej kot Slovensko Multimedijско Okno : študijsko potovanje v Benečijo.**- Čedad. SPD Borovlje, Šentjanž, Sveče in Bilka, štiri rožanska društva so se 21. aprila podala v Benečijo na ogled nenavadnega muzeja SMO. Muzej stoji v Špetru Slovenov pri Čedadu, v osrčju Benečije, ki ji pravimo tudi beneška Slovenija. Tu se srečajo in spajajo furlanska nižina in Julijci, kraji, preobloženi z zgodovino in zemlja, ki se od časa do časa tudi usodno strese. Tu je domačinka in arhitektka Donatella Ruttar pri Slovenskem kulturnem središču načrtovala in udejanila muzej, čigar koncepcija nikakor ne odgovarja tradicionalnim muzejskim okvirom in odpira nešteto pogledov na Benečijo, na slovenski živelj v Italiji. Osnovala ga je kot krajinski in pripovedni muzej.- **Novice, slovenski tednik za Koroško, Celovec. - Št. 18 (4. maj 2018), str. 6**
- **Ziljski večer v pristem vzdušju : Slovenski inštitut na Dunaju.**- Dunaj. "Hot spot - vroča točka" - tako imenuje Slovenski inštitut eno svojih letnih stalnic, s katero hoče dunajski publiki posredovati vpogled v izpostavljene kraje in regije in, ki je trenutno namenjena Ziljski dolini in njenim prebivalcem.- **Novice, slovenski tednik za Koroško, Celovec. - Št. 18 (4. maj 2018), str. 6**
- **Zlato, dve srebrni in bron za Slovensko gimnazijo : šolsko športno tekmovanje.**- Celovec. Dekleta in fantje Slovenske gimnazije, ki so se v spremstvu Hedwig Figoutz in Magdalene Kulnik udeležili tekme Nestle Schulläufe, so dosegli zelo razveseljive uvrstitve.- **Novice, slovenski tednik za Koroško, Celovec. - Št. 18 (4. maj 2018), str. 7**
- **Vigredno srečanje ob Dravi : Borovlje.**- Borovlje. Pod geslom "Drava - Srečanje ob naši reki" sta kulturni pobudi M+K ter Waltzwerk, ki jo med drugim vodi igravec Maximilian Achatz, v sodelovanju s krajevnimi kulturniški pobudami in društvi, tudi SPD Borovlje, vabili na tridnevno, družabno, literarno in tudi kulinarično in predvsem jezikovno dvozvočno srečanje z Dravo in ob njej. V nedeljo, 29. aprila se je par ducatov zanesenjakov in navdušencev peš in z brodom podalo od Cingelca na Trati do dravskega mostu pri Kočuhi in nazaj (z busom).- **Novice, slovenski tednik za Koroško, Celovec. - Št. 18 (4. maj 2018), str. 11**
- **S koncertom v novo razstavno sezono : muzej Liaunig.**- Suha. Ob desetletnici obstoja muzeja Liaunig obiskovalce letos čaka raznolik razstavni program ter pester glasbeni spored s štirimi koncerti.- **Novice, slovenski tednik za Koroško, Celovec. - Št. 18 (4. maj 2018), str. 12**
- **Trampusch, Sebastjan. Celovit prikaz Bergovih del : Muzej Wernerja Berga / Sebastjan Trampusch.**- Pliberk. Različni umetniški prijemi in slogi 50- letne ustvarjalne dobe Wernerja Berga zaznamujejo razstavo ob 50- letnici Muzeja Wernerja Berga.- **Novice, slovenski tednik za Koroško, Celovec. - Št. 18 (4. maj 2018), str. 12**
- **Igra polna predsodkov : "V garderobi" - premiera skupine ŠTKGRA.**- Šmihel. V središču osme igre, ki so jo uprizorili igralci in igralke igralske skupine ŠTKGRA Katoliškega prosvetnega društva Šmihel so bili predsodki.- **Novice, slovenski tednik za Koroško, Celovec. - Št. 18 (4. maj 2018), str. 13**
- **Detela, Lev. Slikarska razstava del Zorana Mušiča v Leopoldovem muzeju na Dunaju / Lev Detela.**- Slikarski opus Zorana Mušiča ni neznan v Avstriji. Velikemu slovenskemu umetniku, ki se je rodil leta 1909 pri Gorici in umrl 2005 v Benetkah, so že leta 1966 posvetili prvo večjo razstavo v Gradcu. Sledile so razstave po nekaterih drugih avstrijskih mestih in že leta 1990 so mu pripravili pregledno razstavo v

Primorski dnevnik, Trst

- Peter Verč. Kdo bo v twitter dobi rešil narodno stranko? : volitve - Slovenski skupnosti pada podpora. Primorski dnevnik, št. 103 (4. maj 2018), str. 3
- Sandor Tence. Ukmar, levica in SKGZ : deželne volitve - konec zgodbe, ki se je začela leta 1964. Primorski dnevnik, št. 103 (4. maj 2018), str. 3
- Aleksander Erniša. V Trst prišel tudi zaradi Trubarja : intervju - Aleksander Erniša, novi tržaški evangeličanski pastor. Primorski dnevnik, št. 103 (4. maj 2018), str. 8
- (st) Trije kandidati italijanske manjšine: Koper – tekma za nasledstvo Roberta Battellija. Za zjamčeni poslanski mandat se potegujejo Brumo Orlando, Maurizio Tremul in Felice Žiža. Primorski dnevnik, 5.5.2018, št. 104, str. 3
- Igor Gabrovec. Čas je zrel za resnično skupno zbirno stranko Slovencev v Italiji. (Odprta tribuna). Primorski dnevnik, 5.5.2018, št. 104, str. 22
- Aljoša Fonda. Za paradižniki na naših mizah se skriva novodobno suženjstvo: intervju – Yvan Sagnet je leta 2011 vodil prvo stavko tujih delavcev v italijanskizgodovini. Primorski dnevnik, 6.5.2018, št. 105, str. 3
- (iž) Slovenski sindikat relativni zmagovalec, na Tržaškem več glasov za druge predstavnike: šolstvo – sindikalno predstavništvo na slovenskih šolah. Primorski dnevnik, 6.5.2018, št. 105, str. 10
- Za krepitev identitete manjšin potrebno vključevanje jezika v gospodarske dejavnosti: zanimiva raziskava o manjšinskih jezikih na Tidentinskem. Primorski dnevnik, 6.5.2018, št. 105, str. 12
- Manjšine v Iranu kljub obljubam zatirane: aretacije, slaba oskrba, gospodarska zaostalost. Primorski dnevnik, 6.5.2018, št. 105, str. 12
- Na manjšinskem glasbenem festivalu letos napovedana rekordna udeležba. Primorski dnevnik, 6.5.2018, št. 105, str. 12
- Največ je učencev klavirja: raziskava SLORI med učenci in dijaki – Glasbeno udejstvovanje (1). Primorski dnevnik, 6.5.2018, št. 105, str. 14/15
- (st) Kakšen bo odnos novih svetnikov do Slovencev?: FJK – po objavi uradne sestave deželnega sveta. Primorski dnevnik, 8.5.2018, št. 106, str. 3
- (mk) Pet slovenskih svetnikov odšlo, dva pa sta ostala: Prosek – zaradi odsotnosti prevajalca na rajonski seji. Primorski dnevnik, 8.5.2018, št. 106, str. 5
- Jakob Terčon. Potreben skupen politični nastop brez anahronističnih delitev (Odprta tribuna). Primorski dnevnik, 8.5.2018, št. 106, str. 19
- Ivan Žerjal. »Mislim, da smo izpeljali na najboljši možen način«: intervju – predsednik ZKB Adriano Kovačič pred prvim občnim zborom združene banke. Primorski dnevnik, 9.5.2018, št. 107, str. 3
- (st) Najprej drugi županski krog v Vidmu, nato najbrž priprave na nove volitve: Dežela – stranke pozorno spremljajo rimska dogajanja. Primorski dnevnik, 9.5.2018, št. 107, str. 3
- (pd)«Ne zakrivajmo oči pred grozotami časa«: Cankarjevo leto – pisatelj, dramatik in politik Ivan Cankar se je rodil na današnji dan leta 1876. Cankar je svojo govorniško kariero začel in končal v Trstu, kjer so ga delavci imeli za svojega – na njegovih predavanjih tudi 500 poslušalcev. Primorski dnevnik, 9.5.2018, št. 107, str. 12/13

- Branko Marušič. Njegovi stavki kot bengalične luči: Gorica – Ivan Cankar je oktobra 1910 predaval tudi v mestu ob Soči. Primorski dnevnik, 9.5.2018, št. 107, str. 12/13
- Poljanka Dolhar. »Nikjer nisem tako zadovoljen in svež kot v Trstu«. Primorski dnevnik, 9.5.2018, št. 107, str. 12/13
- Ivan Lukan. »Premagati nezaupanje, graditi regijo miru Alpe-Jadran!«: Celovec – čezmejna pobuda. Primorski dnevnik, 10.5.2018, št. 108, str. 22

Delo, Ljubljana

- **Puigdemont še enkrat kandidat za predsednika Katalonije. STA, T. V. Delo, 06. maj 2018**

Posebni poročevalec ZN za svobodo izražanja David Kaye je posvaril, da Španija ne bi smela nadaljevati postopkov proti katalonskim predstavnikom zaradi upora.

<http://www.delo.si/novice/svet/puigdemont-se-enkrat-kandidat-za-predsednika-katalonije-48191.html>

Berlin – Odstavljeni katalonski predsednik **Carles Puigdemont** je po sobotnem srečanju s člani svoje stranke Junts per Catalunya v Berlinu znova kandidat za voditelja regije. Stranka Junts per Catalunya bo na mesto predsednika Katalonije še enkrat skušala umestiti 55-letnega Puigdemonta. Potrditev v katalonskem parlamentu želijo doseči pred 14. majem, je v soboto zvečer v Berlinu povedal predstavnik stranke **Eduard Pujol**.

Od katalonskih volitev v decembru so propadli že štirje poskusi oblikovanja vlade. Kandidati - v prvem poskusu januarja je bil to Puigdemont - so bodisi živeli v tujini v izgnanstvu ali pa so bili v preiskovalnem priporu, zaradi česar jih parlament v skladu z odločitvijo ustavnega sodišča ni mogel izvoliti.

Madrid na ustavno sodišče

Situacija se je po besedah Pujola spremenila v petek, ko so katalonski poslanci sprejeli zakon, ki omogoča izvolitev novega predsednika regije, tudi če ta ni prisoten v parlamentu. Madrid bo odločitev katalonskega parlamenta izpodbijal na ustavnem sodišču.

Novi poskus oblikovanja vlade je priložnost španske vlade, da si premisli, je dejal Pujol. Puigdemont je po njegovih besedah legitimni predsednik, če pa bo poskus znova spodletel, bodo »iskali alternative«. Če nove vlade ne bo do 22. maja, morajo v Kataloniji ponovno izvesti volitve.

Puigdemonta so po izvedbi oktobrskega referendumu o neodvisnosti in enostranski razglasitvi neodvisne Katalonije odstavili. Tedaj se je pred pregonom zatekel v Bruselj, trenutno pa je v Nemčiji, kjer čaka na odločitev nemškega pravosodja o izročitvi Španiji. Po izpustu iz pripora se lahko prosto giblje po Nemčiji, a je ne sme zapustiti.

»Svoboda izražanja je temelj demokratične družbe«

Medtem je Kaye ocenil, da Španija vodilnih katalonskih predstavnikov v oktobrskem referendumu o neodvisnosti regije ne bi smela preganjati zaradi upora. Gre namreč za obtožbe, za katere je zagrožena kazen do 30 let zapora.

»Preganjanje zaradi upora, ki bi lahko vodilo do dolgotrajnih zapornih kazni, zbuja resno tveganje zatiranja povsem legitimnega govora, tudi če je ta kontroverzen in vznemirja,« je v Ženevi poudaril Kaye. »Svoboda izražanja je temeljni kamen vsake svobodne in demokratične družbe, tako pa bo ostalo še dolgo zatem, ko bodo pozabljene trenutne politične napetosti,« je še dodal.

Izrazil je zaskrbljenost zaradi obtožb o uporabi za »dejanja, ki ne vključujejo nasilja ali ne spodbujajo k nasilju«. Država bi morala po njegovem državljanske svoboščine omejevati le, kadar je to nujno potrebno, in v sorazmerni meri.

- **Ali »nevtralna« vlada ali ponovno volitve. Saša Vidmajer. Delo, 08. maj 2018**
Sergiu Mattarelli ni uspelo prepričati strank, da ravnajo v državnem interesu.

<http://www.delo.si/novice/svet/ali-nevtralna-vlada-ali-ponovno-volitve-48962.html>

Predsednik republike Sergio Mattarella se je včeraj ponovno sestal z najmočnejšimi strankami v italijanskem parlamentu, vendar preboja ni bilo, zato predlaga »nevtralno« vlado, ki bi državo vodila do konca leta. Kvirinal ocenjuje volitve jeseni za preveč tvegane. Več kot dva meseca po parlamentarnih volitvah v Italiji ni na obzorju politične vlade in tudi dosedanji premier Paolo Gentiloni ne more več nadaljevati svojega dela. Predsednik je zato pozval politične voditelje, naj podprejo začasno vlado, ki bo sprejela vsaj proračun. Po mnenju Mattarelle bi razpis volitev pred letom 2019 pomenil resno in nepotrebno tveganje za državo. Opazno frustrirani italijanski predsednik je včeraj izrazil upanje, da bodo politične sile vendar prevzele svoj delež odgovornosti in ravnale v državnem interesu. Prav zato kot začasno vladno garnituro nevtralnih osebnosti vidi kot najustreznejšo pot iz politične krize.

Zmagovalca za predčasne volitve

Prvak Lige in vodja desnosredinske koalicije Matteo Salvini, povezave, ki je 4. marca na volitvah dobila največ glasov, pa je v ponedeljek dopoldne predsednika pozval, naj mandat podeli njemu, poskušal bo poiskati parlamentarno večino. Voditelj protisistemskega Gibanja 5 zvezd Luigi Di Maio, največje posamezne zmagovalke volitev, je izjavil, da zavrača kakršnokoli »tehnično« vlado oziroma vlado strokovnjakov, kot jo predlaga Mattarella. Obema zmagovalkama volitev bi ustrezale predčasne volitve. Milanski Corriere della Sera je včeraj zvečer omenjal 22. julij kot možni datum.

- **Italijanski predsednik predlaga predčasne volitve. Ma. F., STA. Delo, 07. maj 2018**
Sergio Mattarella je danes izvedel nov krog posvetov z najmočnejšimi strankami v parlamentu, da bi našli izhod iz pat položaja.

<http://www.delo.si/novice/svet/italijanski-predsednik-predlaga-predcasne-volitve-48738.html>

Ljubljana - Italijanski predsednik Sergio Mattarella je danes ocenil, da pogovori o oblikovanju vladne koalicije niso uspeli. Predlagal je nove parlamentarne volitve, ki bi jih izvedli decembra, državo pa bi do tedaj vodila »nevtralna« vlada, poročajo tuje tiskovne agencije.

Italijanski predsednik Sergio Mattarella je danes izvedel nov krog posvetov z najmočnejšimi strankami v parlamentu, da bi našli izhod iz pat položaja. Ta je nastal po parlamentarnih volitvah 4. marca, ko nobena politična opcija ni dosegla potrebne večine za oblikovanje vlade, dogovora o koalicijski vladi pa stranke niso mogle doseči.

Na volitvah je največ glasov podpore kot posamična stranka dobilo Gibanje pet zvezd, kot zavezništvo pa je slavil desnosredinski tabor, v katerem sta Liga pod vodstvom **Mattea Salvinija** in Naprej Italija bivšega premierja **Silvia Berlusconija**.

Tudi današnji pogovori Mattarelle s predstavniki v parlamentu najmočnejših strank niso obrodili sadov in predsednik je zdaj predlagal oblikovanje tehnične vlade, ki bi pripravila prihodnje predčasne volitve v decembru. Če bi se pa v vmesnem času stranke vendarle lahko dogovorile o oblikovanju vlade, bi ta tehnična vlada odstopila, je po poročanju avstrijske tiskovne agencije APA predlagal Mattarella.

Alternativa tehnični vladi so tudi predčasne volitve že julija, vendar mu je, kot je dejal Mattarella, bolj všeč prva možnost. Italija namreč še nikoli ni imela volitev sredi poletja. Možne so tudi volitve jeseni. Vendar pa so s tem povezani tudi problemi glede sprejemanja

proračuna, ki ga mora parlament sprejeti do konca leta, je razložil predsednik.

Menil je še, da Italija nujno potrebuje vlado s polnimi pooblastili, ki bi zastopala državo zlasti na evropskem parketu pri odločanju o perečih vprašanih migracij in prihodnjih financ.

Predsednik je tudi menil, da sedanja vlada pod vodstvom **Paola Gentilonija** ne more več dolgo opravljati tekočih poslov.

Odklonil je tudi možnost, da bi desnosredinska koalicija oblikovala manjšinsko vlado. To ne bi bila prava rešitev, je menil. Zdaj pa bo počakal na morebitne pobude strank, kako naprej.

Predstavnik glavnih strank je tudi pozval k odgovornosti do države.

- **Videti je, da se legislatura v Italiji končuje, preden se je začela. Saša Vidmajer. Delo, 09. maj 2018**

<http://www.delo.si/mnenja/komentarji/konec-zabave-48998.html>

Minilo je več kot dva meseca, odkar so Italijani odšli na volitve, po četrtem marcu so se zvrstili nizi posvetov – troje konzultacij predsednika republike in dva poskusa predsednikov senata in poslanske zbornice – toda parlamentarne večine, potrebne za oblikovanje vlade, ni. Prevladala je logika vetov. »Zmagovalki« volitev, desnosredinska koalicija in Gibanje 5 zvezd, nista pokazali drugega kakor prerivanje za oblast in veččino blokiranja druga druge; vsebinska pogajanja o novi rimski vladi se niso niti začela. Zdaj je predsednik Sergio Mattarella vzel italijansko politiko v svoje roke. Predlaga »nevtralno« vlado po svoji izbiri. Dogaja se prvič v zgodovini republike, da se legislatura lahko konča, preden je sploh začela delo, je izjavil predsednik. Italijanski parlamentarni sistem od leta 1948 česa takega ne pomni. Mattarella je bil v ponedeljek zvečer v televizijskem nastopu opazno nejevoljen, situacijo je označil za »abnormalno«, dal je vedeti, da so osebni interesi prevladali nad državnimi. Naštel je vse možne kombinacije, ki jih je v preteklih tednih preizkusil, izjalovile so se ena za drugo. Povedal je, da nobeni od treh največjih političnih sil v parlamentu ni uspelo zbrati potrebne večine: propadel je poskus desnosredinske koalicije z Gibanjem 5 zvezd, propadla je povezava tega samo z nacionalistično Ligo in nazadnje se ni izšla niti hipoteza večine z Demokrasko stranko in protisistemskim gibanjem. Zato Kvirinal predlaga, da politični voditelji podprejo nevtralno, nepolitično vlado. To bi bila začasna vladna garnitura, sestavljena iz političnih ekspertov, ki bi jo imenoval predsednik.

Trajala naj bi do konca decembra oziroma do oblikovanja parlamentarne večine in novih volitev, v vsakem primeru ne dlje kot do začetka prihodnjega leta. Aktualna odhajajoča vlada premiera Paola Gentiloneja ne more več obstati, izčrpala je svojo funkcijo. Edina opcija, ki še preostane, so predčasne volitve, ali poleti ali jeseni. Konec je heca, je v torek zapisal milanski Corriere della Sera, razpirajo se nepoznan teren in najslabši možni scenariji.

Predsednik republike se hoče volitvam izogniti, tako zaradi kritičnih evropskih tem, kot sta preurejanje območja evra in migrantska politika, kot zaradi potrebe po sprejetju italijanskega proračuna in povečevanju davka na dodano vrednost. Sam si prizadeva predvsem za stabilnost države, noče dramtiziranja italijanskih političnih razmer, vnovične volitve pred letom 2019 se mu zdijo tvegana izbira.

V pogajanjih s strankami je vseskozi opozarjal na evropske in finančne zaveze Italije, pred očmi ima razmere v Evropi. Tudi v drugih članicah sestavljanje vlad zadnje čase traja zelo dolgo, celo v Nemčiji, toda italijanska politična nestabilnost je pregovorna, celina jo tačas opazuje z neprikrito zaskrbljenostjo. V času, ko je na evropski pogajalski mizi kup velikih tem in bi bila še posebej potrebna dejavna, kompetentna drža Italije, v Rimu ni sogovornika, Italija ostaja brez besede.

Še večji problem je, da najvplivnejša italijanska politika, skrajni desničar Matteo Salvini in rosno mladi Luigi di Maio, nočeta več čakati. Obema se zelo mudi. Liga in Gibanje 5 zvezd, ki

predstavljata več kot polovico parlamenta, sta že napovedala, da bosta glasovala proti nevtralni začasni vladi, kakršno predlaga šef države. In potem ostanejo samo še volitve. Obe stranki se zavzemata za ponovno glasovanje 8. julija, kar bi bilo tehnično težko izvedljivo, medtem ko je bilo iz predsedniške palače kot o morebitnem datumu slišati o 22. juliju, ko so milijoni Italijanov že na počitnicah. In tu je še tisti večni pomislek, kaj bi sploh spremenile nove volitve oziroma ali bi prinesle kak drugačen rezultat.

- **Tonin: Slovenska stran je vedela, da Hrvati prisluškujejo. STA, T. V. Delo, 09. maj 2018**

<http://www.delo.si/novice/slovenija/tonin-slovenska-stran-je-vedla-da-hrvatje-prisluškujejo-49306.html>

Prvak NSi Matej Tonin je po razkritju v medijih v zvezi z arbitražno prisluškovalno afero pričakoval odstop zunanjega ministra Karla Erjavca.

Ljubljana – »Včerajšnje objave in dokumenti kažejo, da je bila arbitraža sabotirana,« je dejal Tonin, ki je napovedal ustanovitev parlamentarne preiskovalne komisije o arbitraži v prihodnjem mandatu. Iz dokumentov je jasno razvidno, da je slovenska stran vedela, da Hrvati prisluškujejo. »In prav neverjetno je, da se je v te prisluhe ujela vodja projektne skupine Simona Drenik, ki je natančno vedela, da nam Hrvati lahko prisluškujejo,« je o prisluškovanju Drenikovi in slovenskemu arbitru Jerneju Sekolcu dejal Tonin. Prepričan je, da Drenikova tega ni naredila namenoma, ampak je to naredila zato, ker je imela zagotovila pristojnih na zunanjem ministrstvu, da je uporaba telefonskega aparata, ki ga je uporabljala v komunikaciji, varna. Tonin je poudaril, da je Erjavec objektivno in subjektivno odgovoren za propadlo arbitražo o meji med Slovenijo in Hrvaško. »Za polom pri arbitraži nima popolnoma nobene pravice, da se skriva za uradniki, ampak bi moral politično odgovornost po zgledu politične kulture v zahodnoevropskih državah prevzeti sam,« je prepričan.

Tonin je menil, da je bila končna rzsodba arbitražnega sodišča izjemno ugodna za Hrvaško, Slovenija pa je na kopnem izgubila praktično vse razen Mirišča, na morju pa je izgubila petino Piranskega zaliva in stik z odprtim morjem, kar po njegovem mnenju pomeni, da je rešitev na morju celo slabša od sporazuma Drnovšek-Račan. »Hrvaška je dosegla praktično vse svoje strateške cilje, Slovenija nobenega,« je dejal.

»Naša zgodovinska dolžnost je, da raziščemo, zakaj smo izgubili del slovenskega ozemlja. Nikoli si ne bi odpustil, če ne bi storil vsega, da bi resnici vendarle prišli do dna,« je poudaril Tonin in napovedal, da bo poslanska skupina NSi v prihodnjem mandatu predlagala ustanovitev posebne parlamentarne preiskovalne komisije, ki se bo ukvarjala z arbitražo. »Na tej komisiji bomo imeli možnost, da obravnavamo zaupne, odprte dokumente, predvsem pa da na pričanje povabimo ključne ljudi, ki so bili v te procese vpleteni, začenši z Erjavcem, Drenikovo in ostalimi,« je napovedal.

Na Erjavčeve pozive, naj ga zaradi afere prijavi pristojnim organom, Tonin odgovarja, da gre za preusmerjanje pozornosti. »Z javnim pozivanjem k razkritju tajnih dokumentov me poskuša ujeti v past, da bi bil kazensko preganjan zaradi nepooblaščenega razkrivanja tajnih dokumentov,« je dejal.

- **Državljanom in voditeljem držav članic EU. Civico. Civico je neodvisna organizacija, katere cilj je dati nov zagon evropskim projektom. Delo, 09. maj 2018**

<http://www.delo.si/mnenja/gostujoce-pero/drzavljanom-in-voditeljem-drzav-clanic-eu-49101.html>

Znotraj EU upoštevanje načel pravne države in temeljnih vrednot še nikoli ni bilo tako zelo ogroženo.

V času gospodarskega okrevanja in precejšnje stabilnosti Evropejci pozabljamo, da smo ne tako dolgo nazaj stali na robu prepada ter da nas v resnici še vedno ogrožajo negotove geopolitične in finančne razmere z rekordno visokimi dolgovi v Aziji in Ameriki, ki lahko povzročijo še eno svetovno gospodarsko krizo.

Pred natanko dvema letoma smo na naslovnica vodilnih evropskih časopisov pozivali k novemu evropskemu preporodu.

Predvsem smo poskušali preprečiti propad evropskega projekta v novih političnih razmerah, za katere je bil značilen vzpon populističnih in nacionalističnih občutkov. Prepričani smo bili, da lahko samo s splošnim gibanjem, ki združuje državljane in oblikovalce javnega mnenja vseh političnih prepričanj, ustvarimo dovolj političnega pritiska, da zagotovimo enotnost 27 držav članic, če bi se na britanskem referendumu morda odločili za izstop iz EU. Evropski voditelji so se strinjali z Davidom Cameronom, ki je zahteval, naj ne pripravijo nadomestnega načrta, saj je bil prepričan, da bi se zaradi morebitnih priprav na izstop Velike Britanije iz EU lahko povečalo tveganje za neugoden rezultat na referendumu.

Naš poziv je bil izjemno uspešen. Nanj se je odzvalo več deset tisoč državljanov po vsej celini. Vodje držav in vlad so nas povabili k sebi in – kar je še pomembnejše – upoštevali naša nasveta: poenotili so se med pogajanci in spodbudili prizadevanja za pripravo osnutka načrta za prihodnost Evropske unije. Predsednika evropske komisije in evropskega sveta sta nas zaprosila, naj usmerjamo razmišljanja o vsebini omenjenega načrta in razmišljanja o tem, kako najbolje opredeliti državno in evropsko suverenost. Rezultate teh razmišljanj smo pred letom dni predstavili v poročilu »Evropska pot v lepšo prihodnost«. Bistvo naših predlogov sta v precejšnji meri prevzela predsednik evropske komisije v svojem najnovejšem govoru o stanju v EU in francoski predsednik Emmanuel Macron v svojih odmevnih govorih na Sorboni in v Strasbourg. Upošteval jih je tudi evropski parlament.

Številni naši konkretni predlogi so res zaživel, denimo posvetovanja državljanov, ki so jih začeli organizirati v nekaterih državah članicah, napredujejo tudi obrambne raziskave in razvoj, saj evropska komisija zdaj daje prednost razvoju umetne inteligence, izboljšala se je kakovost informacij, začeli smo posodabljati evropski socialni model, posodabljamo tudi projekt Erasmusa v šolah, saj bo ta končno omogočal vsem Evropejcem, da bodo že zelo zgodaj začeli osebno spoznavati Evropsko unijo. Napredek bo seveda treba podpreti s proračunom, ki bo omogočal demokratizacijo Erasmusa, vzdrževal velikopotezen kulturni program in zagotavljal trajno krepitev prizadevanj na področju raziskav in razvoja. Veseli nas, da smo bili uspešni, toda kljub temu ostajamo zaskrbljeni.

Želje po močnejši Evropi, ki so jih izrekli naši sodržavljanji po britanskem referendumu, lahko ostanejo neuresničene, če besedam ne bodo sledila dodatna konkretna dejanja. Najnovejši volilni rezultati kažejo, da se populistična gibanja vse bolj uveljavljajo. Še huje: zdi se, da upoštevanje načel pravne države in temeljnih vrednot, predvsem medijskega pluralizma in svobode govora, še nikoli ni bilo tako zelo ogroženo znotraj EU.

Poziv ob dnevu Evrope, 9. maju

Kljub temu se zdi, da so ljudje vse bolj pasivni in otopeli, čeprav se bo proces brexita končal v manj kot letu dni.

Zato 9. maja letos, ob dnevu Evrope, pozivamo k novemu preporodu in poziv namenjamo vsem voditeljem in državljanom, vsem tistim, ki vplivajo na javno mnenje, predstavnikom sindikatov in poslovnim organizacijam po vsej celini. Menimo, da morajo udeleženci zasedanja evropskega sveta junija nujno pripraviti jasen načrt za preporod EU, ta pa mora vsebovati konkretna dejanja, ki bodo kratkoročno in dolgoročno koristila državljanom, poleg tega morajo natančno določiti, kako bodo načrt izvedli. Če tega ne bodo storili, vsi tvegamo,

da bodo na prihodnjih evropskih volitvah populistične sile tako uspešne, kakor niso bile še nikoli. Prav tako spodbujamo vse Evropejce, naj sodelujejo pri posvetovanjih državljanov, in upamo, da bodo vanje vključili tudi najranljivejše, da bodo na posvetovanjih resnično upoštevali vsa različna mnenja. Poleg tega smo globoko prepričani, da si je treba še bolj prizadevati za napredek in da moramo vsi skupaj poskušati postati še bolj inovativni in ambiciozni v prehodnem obdobju, kakršnega še nismo doživeli. Prav zato bi radi iznašli nov ukrep v evropski demokraciji.

Radi bi zagotovili trajno pravico udeležbe v političnem življenju EU, zato pozivamo vse, naj se nam pridružijo in pomagajo ustvarjati *civico.eu*, trajno državljansko platformo, ki bo naddržavna in večjezična ter bo omogočala državljanom, da je ne bodo uporabljali samo takrat, ko bodo potrebovali nasvet, ampak bodo lahko na njej vzpostavili tudi neposreden državljanski dialog, v katerem se bodo nenehno pojavljali konkretni predlogi, namenjeni evropskim ustanovam. Zaradi sodobnih digitalnih tehnologij, napredka pri avtomatiziranem prevajanju in razvoja umetne inteligence lahko na demokracijo pogledamo drugače kot do zdaj. Nikakor ne poskušamo odpraviti predstavniške demokracije, ampak jo poskušamo dopolniti z demokratičnimi sredstvi, ki omogočajo nenehno posvetovalno udeležbo. Bolj kot kdaj prej smo prepričani, da je treba našim sodržavljanom omogočiti, da bodo postali resnična naddržavna državljanska sila.

Sedemdeset let po haaškem kongresu, resničnem ustanovnem dejanju EU, predlagamo, da bi organizirali nov kongres evropske zavesti še pred koncem leta. Na njem bi se zbrali državljani, vsi, ki vplivajo na javno mnenje, in evropski voditelji vseh političnih prepričanj, nato bi skupaj napisali novo stran naše skupne zgodovine. Če se bomo posvetili konkretnim oblikam hitrega napredka in demokratični prenovi, ki bo ohranila naše temeljne vrednote, ter zbrali dovolj dobre volje, bomo spet obudili zaupanje med evropskimi državljani in evropskimi ustanovami v duhu obnovljene solidarnosti. To je nujno treba narediti, če bi radi preoblikovali EU v veliko demokratično, kulturno, socialno, okoljsko in industrijsko silo, ki bo odločilno vplivala na evolucijo našega planeta, ščitila koristi svojih državljanov in pomagala ustvarjati boljši svet.

Podpisniki poziva CIVICO Europa:

Guillaume Klossa (Francija), pobudnik ustanovitve skupine CIVICO Europa, menedžer, pisatelj in nekdanji član skupine za razmislek o prihodnosti Evropske unije (evropski svet); **Alberto Allemanno** (Italija), profesor prava, ustanovitelj omrežja Good Lobby; **László Andor** (Madžarska), ekonomist, nekdanji evropski komisar; **Lionel Baier** (Švica), filmski režiser; **Miklos Barabas** (Madžarska), režiser, Evropska hiša; **Enrique Baron Crespo** (Španija), nekdanji predsednik evropskega parlamenta; **Mars di Bartolomeo** (Luksemburg), predsednik luksemburškega parlamenta; **Brando Benifei** (Italija), član evropskega parlamenta; **Sylvain Bonnet** (Francija), poslovnež; **Jean-Louis Borloo** (Francija), nekdanji minister, odvetnik; **Mercedes Bresso** (Italija), članica evropskega parlamenta, nekdanja predsednica odbora regij; **Elmar Brok** (Nemčija), član evropskega parlamenta, nekdanji predsednik odbora za zunanje zadeve (Evropska ljudska stranka, evropski parlament); **Philippe de Buck** (Belgija), nekdanji generalni direktor skupine BusinessEurope, član evropskega ekonomsko-socialnega odbora; **Thomas de Charentenay** (Francija), poslovnež; **Daniel Cohn-Bendit** (Francija/Nemčija), nekdanji vodja skupine zelenih (evropski parlament); **Georgios Dassis** (Grčija), sindikalist, nekdanji predsednik evropskega ekonomsko-socialnega odbora; **Piotr Dudek** (Poljska), usklajevalec dela z mladimi in univerzami, CIVICO Europa; **Paul Dujardin** (Belgija), generalni direktor umetniškega središča BOZAR (Palais des Beaux-arts) v Bruslju; **Isabelle Durant** (Belgija), nekdanja namestnica premiera, pomočnica generalnega sekretarja

UNCTAD; **Michele Fiorillo** (Italija), filozof, usklajevalec omrežja CIVICO Europa; **Cynthia Fleury** (Francija), filozofinja in psihoanalitičarka; **Markus Gabriel** (Nemčija), filozof; **Christophe Galfard** (Francija), astrofizik, pisatelj; **Aart de Geus** (Nemčija), predsednik Bertelsmannove fundacije; **Felipe Gonzalez** (Španija), nekdanji španski premier, nekdanji predsednik skupine za razmislek o prihodnosti Evropske unije (evropski svet); **Sandro Gozi** (Italija), minister za evropske zadeve; **Danuta Hübner** (Poljska), nekdanja evropska komisarka, predsednica komisije za ustavne zadeve (evropski parlament); **Ulrike Guérot** (Nemčija), direktorica skupine European Democracy Lab; **Alain Juppé** (Francija), nekdanji premier, župan Bordeauxa; **Charles Kaisin** (Belgija), oblikovalec; **Evika Karamagioli** (Grčija), univerzitetna profesorica; **Mathieu Labey** (Francija), podjetnik; **Alain Lamassoure** (Francija), poslanec v evropskem parlamentu, nekdanji minister; **Christophe Leclercq** (Francija), medijski podjetnik in ustanovitelj omrežja EurActiv; **Jo Leinen** (Nemčija), član evropskega parlamenta, predsednik Evropskega gibanja; **Kirsten Van den Hull** (Nizozemska), poslanka v parlamentu; **René Van Der Linden** (Nizozemska), nekdanji predsednik skupščine Sveta Evrope, nekdanji predsednik nizozemskega senata; **André Loesekrug** (Nemčija), ustanovitelj podjetja ACapital, tiskovni predstavnik projekta J.E.D.I.; **Robert Menasse** (Avstrija), pisatelj; **Jean-Pierre Mignard** (Francija), odvetnik; **Aleksandra Micotaki** (Grčija), predsednica organizacije Action Aid Hellas; **Jonathan Moskovic** (Belgija), ustanovni član CIVICO Europa, sousklajevalec pri projektu G1000; **Ferdinando Nelli Feroci** (Italija), veleposlanik, nekdanji evropski komisar, predsednik IAI; **Catherine Noone** (Irska), senatorica, predsednica skupščine državljanov Irske; **Johanna Nyman** (Švedska), nekdanja predsednica Evropskega mladinskega foruma; **Sofi Oksanen** (Finska), pisateljica; **Guilherme d'Oliveira Martins** (Portugalska), skrbnik Gulbenkianove fundacije, nekdanji minister; **Erik Orsenna** (Francija), pisatelj; **Rosen Plevneliev** (Bolgarija), nekdanji predsednik Bolgarije; **Francesco Profumo** (Italija), nekdanji minister, predsednik fundacije Compagnia di San Paolo; **Sneška Quaedvlieg-Mihailović** (Nizozemska, Srbija), generalna sekretarka organizacije Europa Nostra za zaščito evropske dediščine; **Jean Quatremer** (Francija), novinar in pisatelj; **Francesca Ratti** (Italija), nekdanja pomočnica generalnega sekretarja v evropskem parlamentu, ustanovna članica in predsednica skupine CIVICO Europa; **Maria Joao Rodrigues** (Portugalska), nekdanja ministrica, podpredsednica skupine socialistov in demokratov (evropski parlament); **Robin Rivaton** (Francija), pisatelj; **Petre Roman** (Romunija), nekdanji romunski premier; **Taavi Roivas** (Estonija), nekdanji estonski premier; **Wytze Russchen** (Nizozemska), ustanovni član skupine CIVICO Europa; **Jochen Sandig**, direktor plesne skupine Sasha Waltz and Guests; **Roberto Saviano** (Italija), pisatelj; **Nicolas Schmit** (Luksemburg), luksemburški minister za delo, zaposlovanje in priseljevanje; **Gesine Schwan** (Nemčija), vodja platforme za upravljanje Humboldt-Viadrina; **Denis Simonneau** (Francija), predsednik inštituta Europa Nova; **Benjamin Spark** (Belgija), umetnik; **Wolfgang Tillmans** (Nemčija), fotograf in kipar; **Guy Verhofstadt** (Belgija), nekdanji belgijski premier, predsednik skupine ALDE (evropski parlament); **Vaira Vike-Freiberga** (Latvija), nekdanja latvijska predsednica; **Cédric Villani** (Francija), matematik, dobitnik Fieldsove medalje, poslanec v parlamentu; **Pietro Vimont** (Francija/Italija), ustanovni član in operativni direktor CIVICO Europa; **Luca Visentini** (Italija), generalni sekretar Konfederacije evropskih sindikatov; **Leendert de Voogd** (Nizozemska), podjetnik; **Sasha Waltz** (Nemčija), koreografinja in plesalka; **Wim Wenders** (Nemčija), filmski režiser

- **Hrvat, Musliman, Srb ali Turek – vsi so »Busanci«. Delo, 10. maj 2018, str. 11**
Tujci v Zasavju: peti migracijski, albansko-kosovski val, še traja; na OŠ Toneta Okrogarja ima osem učencev status tujca

<http://www.delo.si/lokalno/stajerska/hrvat-musliman-srb-ali-turek-vsi-so-busanci-49346.html>

Zagorje – Štirje vali priseljevanja so v zgodovini zaznamovali Zasavje, peti še traja; z njim za boljšim kruhom večinoma prihajajo Kosovarji. Na Osnovni šoli Toneta Okrogarja v Zagorju ima trenutno status tujca osem otrok. In ko človek 14-letnega Muhameda Memaja vpraša, ali so mu tu bolj všeč fontane, hribi ali prijazna dekleta, izve, da ima vse to tudi njegov Prizren ...

Muhameda žalost obvlada le za hip. Že ob naslednjem vprašanju, ali ima Zagorje sploh kaj, česar kraj pod Šar planino nima, nagajivo odvrne: »Ima cerkev.« »Je Prizren nima?« »Ne,« izvemo, »Prizren ima džamijo.«

Muhamedov oče je fasader. V Sloveniji dela že dolga leta, pred tremi leti se mu je pridružila vsa družina: Muhamed, leto mlajši Almir in leto starejša Manjolla, ki bo trgovka, pravi. »Jaz pa smetar,« se pošali Muhamed, ki v sekundi našteje vse najbolj znane albanske nogometaše s Xhako na čelu. »V Švici igra,« doda. Kaj pa Jan Oblak? »Ta brani za Atletico,« strese iz rokava Almir. Dneva, ko mu je oče sporočil, da »pakirajo«, se spominja z eno samo besedo: »Grozno!« Zdaj je v Zagorju našel nove prijatelje in »menda se bo tudi tu imel dobro«.

Najraje ima sosedino potico

Devetošolka Veronika Vezaj je bila v Prizrenu sosedna Memajevih. V Zagorju živi že deset let in tudi njen oče je fasader, pravi bodoča medicinska sestra, ki ima poleg »naše pite« najraje sosedino potico in ki ji slovenski prijatelji nikoli niso dali vedeti, da je Neslovenka.

Zadržana šestošolka Belkisa Redžić se je iz Tuzle v Zagorje priselila šele pred dvema mesecema. Že na materinski dan pa je v slovenskem jeziku napisala pesem za mamo. Ob njenih verzih, pravi ravnateljica Nataša Grošelj, so na šoli ostali odprti ust.

OŠ Toneta Okrogarja se je zaradi lege v starem rudarskem delu Zagorja dolgo držala slabšalna etiketa »bosanske šole«. »Ko smo ta status obrnili sebi v prid in se začeli z njim hvaliti, se je pogled na šolo spremenil. V bistvu smo od nekdanj multikulturalna šola, kjer otroci ne izbirajo prijateljev po nacionalnosti,« pravi Grošljeva.

Nov val priseljevanj s Kosova zaznavajo zadnja štiri leta. »Običajno najprej pridejo očetje, ki si tu poiščejo delo, sledijo ožje družine, njim pa daljni sorodniki, ki so med seboj kar najtesneje povezani. V začetku smo na šoli imeli petnajst otrok z zgolj tremi različnimi priimki. Ker večina albanskih mater ne govori slovensko, očetje pa delajo po ves dan, je komunikacija šole s starši nekoliko otežena. A k sreči z otroki povečini ni disciplinskih težav. Več jih imajo s socialnimi stiki in z jezikom.« Ovire do cilja, ki se mu reče slovenščina, premagujejo tudi s pomočjo šolskega resorja, ki šolam z učenci s statusom tujca odobri dodatne ure slovenščine.

Zasavska doslej obveljala ...

Za Zasavce, ki sicer nikoli niso bili nastrojeni do tujcev, je še danes vsak prišlek z juga, bodi Hrvat, Musliman, Srb ali Turek – »Busan'c«. »Busan'c z velikim U v Zasavju v resnici predstavlja posebno kategorijo. Ne brez razloga, saj je marsikdo šele pri nas doživel standard, vreden človeka,« pojasnjuje zgodovinar iz Trbovelj Bogdan Šteh. Delavci iz nekdanje Jugoslavije predstavljajo četrti val priseljencev v Zasavje. Začel se je po letu 1945, najbolj množično pa so se v rudarske kraje priseljevali prav iz Bosne.

Rudniki so »krivi« tudi za prvi migracijski val v zgodovini Zasavja v začetku 19. stoletja. »Najprej so prišli profesionalni rudarji, strokovnjaki iz Nemčije, Avstrije in Češke. Drugi val je povezan z gradnjo železnice v letu 1849, ki je k nam zanesla Italijane. Modernizacija jam pa je privabila delovno silo iz skoraj vseh dežel habsburške monarhije,« pojasnjuje Šteh, ki o zadnjem, petem, albansko-kosovsko-makedonskem valu, meni, da čeprav ni tako množičen, vendar pušča sledi na specifičnih področjih preskrbe s sadjem in zelenjavo, pekarskem,

slaščičarskem ... »Zasavci nimajo težav s sprejemanjem drugačnosti, imajo pa svojo trdno lokalno identiteto, ki jo morajo sprejeti tudi prišleki,« meni Šteh. Doslej je zasavska obveljala ...

Dnevnik, Ljubljana

- **Italijanski predsednik predlaga predčasne volitve. STA. Dnevnik, Ljubljana, 7. maj 2018**

<https://www.dnevnik.si/1042821108/svet/italijanski-predsednik-predlaga-predcasne-volitve->

Italijanski predsednik Sergio Mattarella je danes ocenil, da pogovori o oblikovanju vladne koalicije niso uspeli. Predlagal je nove parlamentarne volitve, ki bi jih izvedli decembra, državo pa bi do tedaj vodila »nevtralna« vlada, poročajo tuje tiskovne agencije.

Italijanski predsednik Sergio Mattarella je danes izvedel nov krog posvetov z najmočnejšimi strankami v parlamentu, da bi našli izhod iz pat položaja. Ta je nastal po parlamentarnih volitvah 4. marca, ko nobena politična opcija ni dosegla potrebne večine za oblikovanje vlade, dogovora o koalicijski vladi pa stranke niso mogle doseči.

Na volitvah je največ glasov podpore kot posamična stranka dobilo Gibanje pet zvezd, kot zavezništvo pa je slavil desnosredinski tabor, v katerem sta Liga pod vodstvom Mattea Salvinija in Naprej Italija bivšega premierja Silvia Berlusconija.

- **Italijani pred vrati predčasnih volitev. ba, agencije. Dnevnik, Ljubljana, 7. maj 2018**

<https://www.dnevnik.si/1042821108/svet/italijanski-predsednik-predlaga-predcasne-volitve->

Italijanski predsednik Mattarella je danes predlagal očitno zadnjo možnost, da se izognejo predčasnim volitvam: oblikovanje tehnične vlade. Toda tej ideji nista naklonjena voditelja dveh ključnih strank, Lige in Gibanja petih zvezd.

Italija je očitno vse bližje temu, da bo imela prvič po drugi svetovni vojni parlamentarne volitve dvakrat v istem letu. Potem ko so marčevske prinesle takšno razmerje moči med strankami, da je prišlo do politične blokade in nezmožnosti sestave večinske koalicije, se že omenja točen datum: Italijani naj bi se na predčasne volitve podali 8. julija.

Predsednik države Sergio Mattarella je danes sicer še upal, da se to ne bo zgodilo. Po še zadnjem neuspelem poskusu posredovanja med parlamentarnimi strankami jih je pozval, naj podprejo tehnično vlado, ki bi jo vodil nestranskarski premier do predčasnih volitev prihodnje leto. V tem času bi sprejela spremembe volilne zakonodaje, s katerimi bi zmanjšali možnost blokade, kakršni je Italija priča sedaj. Obenem bi sprejela proračun ter sodelovala v ključnih evropskih razpravah, zlasti o evropskem proračunu in migracijah. Kdo bi vodil takšno »predsedniško vlado«, kot ji pravijo, ni znano. Omenja se več imen, med drugim možnost, da bi Italija prvič dobila premierko.

Gluha ušesa največjih

Stranki, ki imata v rokah ključ do oblikovanja vlade, se z načrtom Mattarelle ne strinjata.

Tako Gibanje petih zvezd Luigija Di Maia, ki je najmočnejša parlamentarna stranka, kot Liga Mattea Salvinija, sta se zavzela za predčasne volitve 8. julija, če ne pride do koalicijskega dogovora v zadnjem trenutku. »Ne moremo več izgubljati časa, ni prostora za tehnokratsko vlado,« je dejal Salvini. Vodja poslanske skupine Gibanje petih zvezd Danilo Toninelli pa pravi: »Edina pot do resne vlade je vrnitev na volišča.«

Salvini je kot vodja najmočnejše stranke desnosredinske koalicije, ki je na volitvah dobila največ glasov, od Mattarelle sicer zahteval, da mu podeli mandatarstvo. Vendar ni jasno, kje

bi dobil enainpetdeset glasov, kolikor jih koaliciji manjka do večine, če mu to ni uspelo vse od volitev 4. marca. Di Maio na drugi strani že ves čas snubi predvsem Salvinija, če bi ta razbil desnosredinsko predvolilno koalicijo s **Silvijem Berlusconiem**, ki ga Di Maio zaradi škandalov noče v vladi. Di Maio je med snubljenjem Lige celo nakazal, da bi se bil pripravljen odreči mandatarstvu, čeprav je Gibanje dobilo skoraj dvakrat več sedežev od Salvinija, a slednji Berlusconiju ni obrnil hrbta.

Po poti Španije?

Če so predčasne volitve v Italiji tako rekoč že dejstvo, pa je z njimi tudi težava: ankete kažejo, da se razmerje ne bi bistveno spremenilo, Italija pa bi se lahko znašla v enakem položaju kot zdaj in v kakršnem se je na primer Španija, ko je zaradi podobne nezmožnosti oblikovanja vlade junija 2016 ponovila volitve, ki niso prinesle bistvenih sprememb. Odtlej ima manjšinsko vlado.

- **Italija v pričakovanju imena premierja začasne vlade. STA. Dnevnik, Ljubljana, 9. maj 2018**

<https://www.dnevnik.si/1042821329/Svet/italija-v-pricakovanju-imena-premierja-zacasne-vlade->

Italijanski predsednik Sergio Mattarella naj bi glede na pričakovanja še danes predlagal premierja, ki bi spričo nezmožnosti oblikovanja vladne koalicije do konca leta vodil vlado strokovnjakov. V igri je več imen, med njim tudi nekaj žensk, poročajo tuje tiskovne agencije.

Prvič v zgodovini Italije bi glede na poročanje medijev predsednica vlade lahko postala ženska. Za favoritko velja 59-letna diplomatka Elisabetta Belloni, kot možna premierka se omenja še 63-letna ekonomistka Lucrezia Reichlin. Dobre možnosti ima po mnenju analitikov tudi 64-letni gospodarski strokovnjak Carlo Cottarelli.

Mattarella želi do novih volitev vodenje države začasno zaupati vladi strokovnjakov, saj so v dveh mesecih po volitvah propadli vsi poskusi za oblikovanje vladne koalicije. Ena od glavnih nalog vlade bi bila nujna potrditev proračuna.

A možnosti tovrstne vlade nista naklonjeni niti Gibanje pet zvezd niti Liga, stranki, ki sta na volitvah 4. marca osvojili največjo podporo. Če bosta vztrajali pri svojem stališču, je projekt oblikovanja vlade strokovnjakov pravzaprav obsojen na propad, saj v parlamentu ne bi prejel zaupnice.

V tem primeru bi državo čakale predčasne volitve. Gibanje pet zvezd in Liga si želita, da bi Italijani odšli na volišča že julija, medtem ko so drugi bolj naklonjeni volitvam bodisi septembra bodisi oktobra.

V vsakem primeru pa še vedno obstaja možnost sklenitve dogovora o oblikovanju vlade med Ligo in Gibanjem pet zvezd, s čimer bi se izognili tako vladi strokovnjakov kot predčasnim volitvam.

Kot je v pogovoru za radio Capital dejal vodja Lige Matteo Salvini, si bo za to prizadeval »do konca«. Glavna ovira je vodja zavezniške stranke Naprej Italija Silvio Berlusconi, saj ne želi imeti Gibanje pet zvezd ničesar opraviti z njim. Salvini naj bi ga poskušal prepričati, da vladi nudi zgolj zunanjo podporo, piše nemška tiskovna agencija dpa.

- **Pet pred dvanajsto le italijanska vlada? Andrej Brstovšek. Dnevnik, Ljubljana, 9. maj 2018**

<https://www.dnevnik.si/1042821329/svet/italija-v-pricakovanju-imena-premierja-zacasne-vlade->

Po skoraj že propadlih poskusih oblikovanja nove italijanske vlade se je tik pred zdajci zgodil nepričakovani premik. Morda bo zahodna sosedra le dobila vlado Gibanja petih zvezd in Lige.

Italijanski predsednik Sergio Mattarella je praktično že dvignil roke od možnosti, da parlamentarne stranke dosežejo dogovor o koaliciji, in je poskušal predčasne volitve preprečiti z zadnjim obupnim poskusom tehnične vlade, ko se je zgodil nepričakovan preobrat. Ko se je Mattarella danes pripravljaj, da objavi kandidata za tehničnega premierja, sta se nenadejano za pogajalsko mizo še enkrat usedli najmočnejša stranka zmagovite desnosredinske koalicije, Liga Mattea Salvinija, in najmočnejša stranka v parlamentu, Gibanje petih zvezd Luigija Di Maia. V času od volitev v začetku marca sta se pogovarjala že nekajkrat, a zdi se, da je tik pred zdajci, ko se je že javno ugibalo o datumu predčasnih volitev, morda prišlo do preboja.

Tako je vsaj soditi po sinočnjem sporočilu voditelja desnosredinske stranke Naprej, Italija Silvia Berlusconija, ki je očitno dal svoj blagoslov koaliciji Lige in Gibanja petih zvezd.

Nekdanji premier, ki ga spremljajo škandali, je bil doslej glavna ovira takšni povezavi, saj ga Gibanje ni hotelo v vladi, Salvini pa ni hotel razdreti predvolilne koalicije z njim. Berlusconi je danes dejal, da takšne vlade ne bo podprl, a dodal, da je niti ne bo blokiraj in da bo z Ligo še naprej sodeloval na lokalnih ravneh.

Če bo do koalicijskih pogajanj prišlo, bodo zelo naporna. Italijanske vlade, ki bi jo sestavljali protisistemska in protievropska stranka, obe naklonjeni bistvenemu povečanju javne potrošnje, zagotovo ne bodo preveč veseli v Bruslju.

- **Liga in Gibanje pet zvezd vidita napredek glede oblikovanja vlade. STA, Dnevnik, Ljubljana, 10. maj 2018**

<https://www.dnevnik.si/1042821434/Svet/liga-in-gibanje-pet-zvezd-vidita-napredek-glede-oblikovanja-vlade->

Skrajno desna italijanska stranka Liga ter populistično Gibanje pet zvezd ocenujeta, da sta dosegla napredek pri oblikovanju nove italijanske vlade. Kot sta po današnjih pogovorih v Rimu sporočila vodji strank Matteo Salvini in Luigi Di Maio, sta naredila »pomembne korake naprej« v pogajanjih o novem premierju in ministrih.

Kot sta še dejala, je njun cilj, da državi v kratkem ponudita odgovor in politično vlado, poročajo tuje tiskovne agencije.

Vodjema najmočnejših strank po volitvah 4. marca se sicer čas za dogovor izteka. Italijanski predsednik Sergio Mattarella jima je za to v sredo dal še 24 ur časa. Pot za rešitev politične krize v državi po volitvah je v sredo zvečer odprl nekdanji italijanski premier Silvio Berlusconi, ko je sporočil, da ne bo nasprotoval oblikovanju vladne koalicije med Ligo, ki je v desnosredinskem zavezništvu z njegovo Naprej Italijo, in Gibanjem pet zvezd.

Liga in gibanje sicer ne potrebujeta glasov poslancev Naprej Italije za oblikovanje skupne vlade, vendar pa so v Ligi želeli Berlusconijeva zagotovila, da temu načrtu ne bo nasprotoval. Mattarella si prizadeva za imenovanje začasne vlade, ki bi Italijo vodila do novih predčasnih volitev. A v Ligi in gibanju tovrstni rešitvi nasprotujejo. Če stranki ne bosta mogli oblikovati skupne vlade, sta predlagali, da bi Italijani odšli na volišča že julija. Drugi so medtem bolj naklonjeni volitvam bodisi septembra bodisi oktobra, Mattarella pa je v ponedeljek predlagal volitve decembra.

- „Mirovna regija Alpe-Jadran“. ORF, 07.05.2018

<http://volksgruppen.orf.at/slovinci/stories/2911314/>

„Mir in sožitje se ne zgodita sama od sebe“, zato so potrebni zaupanje, medsebojno spoštovanje in dialog tudi o spornih vprašanjih, so ob predstavitvi brošure „Mirovna regija Alpe-Jadran“ poudarili predstavniki Avstrijsko-slovenske koordinacije za čezmejni dialog. Predstavitve je bila v ponedeljek v Celovcu.

„Vsaka stran imela svoje spominjanje“

Desetletja je na Koroškem glede tolmačenja zgodovine v preteklem stoletju zijala vrzel. Vsaka stran je imela svojo resnico, svoje storilce in svoje žrtve. Politične stranke so narodnostni konflikt izkoriščale za pridobivanje političnega drobiža. Določila 7. člena Avstrijske državne pogodbe (ADP) so ostala večinoma neizpolnjena.

Leta 2006 se je rodila konsenzna skupina, ki se je zavezala dialogu in medsebojnemu spoštovanju. Iz te konsenzne skupine je nastala Avstrijsko-slovenska koordinacija za čezmejni dialog, pri kateri sodelujeta tudi oba Kluba koroških Slovencev v Ljubljani in Mariboru.

Brošura z izsledki dialoških omizij

Ob sodelovanju znanstvenikov so se srečavali pri dialoških omizjih v Celovcu, Ljubljani, Mariboru in v Gradcu s ciljem, da se v prostoru Alpe-Jadran utrdi regija miru. V ponedeljek so proponenti, med njimi predsednik Zveze slovenskih organizacij Marjan Sturm, na tiskovni konferenci v Celovcu predstavili brošuro s prvimi izsledki.

„Mir je več kot samo odstotnost vojne, resnični mir tudi ni trajno stanje, ki bi ga lahko dosegli enkrat za vselej. Resnični mir pomeni družbeno solidarnost, nenasilno reševanje konfliktov in različnih interesov. Pomeni pa tudi, da se soočimo z nerešenimi vprašanji iz preteklosti in se iskreno ukvarjamo z njimi“, je zapisano v uvodniku brošure o prizadevanjih za nastajanje Mirovne regije Alpe-Jadran. In prav tem izzivom so se člani dialoškega omizja v zadnjih štirih letih intenzivno posvetili, ko so se brez tabujev pogovarjali o spornih vprašanjih in nasprotujočih si pogledih na dogodke iz novejšje zgodovine, je dejal predsednik ZSO Marjan Sturm.

Pri dialoških omizjih ni šlo za to, da bi dosegli skupno resnico spominov ali novo skupno zgodovino, je pojasnil predsednik Kluba koroških Slovencev v Mariboru, zgodovinar Danijel Grafenauer.

Projekt „Mirovna regija Alpe-Jadran“ je znanstveno spremljal med drugim ustanovitelj in bivši vodja Centra za mirovno raziskovanje na univerzi Alpe-Jadran v Celovcu Werner Wintersteiner. Njegovi izsledki bodo, tako kot spoznanja drugih znanstvenikov, objavljeni v knjigi, ki bo izšla predvidoma še pred koncem letošnjega leta.

- **NSKS pozdravlja prizadevanja dežele. ORF, 08.05.2018**

<http://volksgruppen.orf.at/slovinci/stories/2911465/>

Ob obletnici spomina na osvoboditev Avstrije 8. maja 1945 Narodni svet koroških Slovencev (NSKS) v tiskovnem sporočilu pozdravlja prizadevanje koroške deželne vlade za ukinitve povečevanja nacistično-fašistične strahovlade pri hrvaški prireditvi na Libuškem polju pri Pliberku.

Za centralen kraj spomina za žrtve nacionalsocializma

Narodni svet poudarja, da naj bi bil vsak način oživljanja dogodkov in simbolov, ki spominjajo na uničujoče totalitarne politične sisteme zadnjega stoletja, v Avstriji in zlasti na Koroškem strogo prepovedan in kaznovan. O kulturi spominjanja na Koroškem nasplošno poudarja, da je potrebna razvoja. Do 100. obletnice koroškega plebiscita pa bi bilo več kot primerno, da se popravijo številne nepravilnosti in se zamujeno nadoknadi.

NSKS pogreša centralen kraj spomina za koroške žrtve nacionalsocializma, tiste, ki so jih zasledovali kot politične nasprotnike ali zaradi vere, koroške Slovence, jude in druge žrtve.

Zaznava sicer nekatere napredke v zadnjih letih, kot so spominska tabla pred deželnim sodiščem, spomenik izseljenim koroškim Slovincem v Žrelcu, spomenik v Selah in drugi pomniki. Še vedno pa ni skupnega centralnega spominskega obeležja dežele Koroške. Nanašajoč se na spomenike v zvezi s koroškim obrambnim bojem pojasnjuje, da sta spomenika v Šentjakobu v Rožu in Rožeku jasno povezana z nacionalsocializmom, na Koroškem pa ni javne razprave o tem, da so Korošci – deloma neposredno iz obrambnega boja – prešli k nacionalsocialistom in postali pomembni sotorilci nacionalsocialističnega režima ter osrednji liki njegovega uničevalnega aparata. Za ponazoritev navaja v tiskovnem sporočilu konkretne primere, od gauleiterja Friedricha Rainerja ali Odila Globočnika do drugih morilcev, ki so po vojni napej živeli med nami.

„Še vedno poimenovane ceste po storilcih“

Kakor piše Narodni svet koroških Slovencev (NSKS), zločinov ni mogoče odtehtati, pa je vendar treba opozoriti na to, da je žrtvam, ki so jih ugrabili partizani, posvečen spomenik na trgu pred celovško stolnico, medtem ko v koroški kulturi spominjanja niso prisotni neprimerljivo večji zločini, ki so jih zagrešili Korošci v času nacionalsocializma. Še vedno so poimenovane po nacionalsocialističnih storilcih in somišljenikih številne ceste in ulice. Zato naj bi dežela Koroška vzela v roke potrebna finančna sredstva, da se ta cestna imena spremenijo in se prizadetim ljudem povrnejo stroški za potrebno spremembo dokumentov. Do 100. obletnice plebiscita naj bi spremenili spominsko mesto „koroške enotnosti“ pred deželnim dvorcem v Celovcu tako, da bo predstavljalo celotno Koroško in vse spomine na preteklo stoletje.

Tudi sedmi člen ADP priklicuje v spomin. V petem odstavku zapoveduje prepoved organizacij, ki merijo na to, da odvzamejo hrvaškemu ali slovenskemu prebivalstvu njegov značaj ali pravice kot manjšine. To določilo se v minulih desetletjih ni upoštevalo in prav to neupoštevanje je soodgovorno za trenutni položaj koroških Slovencev. To Narodni svet koroških Slovencev (NSKS) še posebno opozarja ob šestdeseti obletnici odprave splošnega dvojezičnega pouka v letu 1958.

Sklepno ugotavlja v tiskovnem sporočilu, da ni pomislekov proti pietetni maši za žrtve komunističnega nasilja, potrebni pa so učinkoviti ukrepi za ukinitvev zlorab ter fašističnih prireditvev nasploh, potrebno je delati na spodobni kulturi spominjanja na Koroškem, ki seže preko aktualnega primera.

- **Jeziki in naravoslovje treh dežel. ORF, 08.05.2018**

<http://volksgruppen.orf.at/slovinci/stories/2911547/>

Dvig jezikovne kompetence dijakov z velikim poudarkom na slovenskem jeziku je eden glavnih učinkov projekta programa Erasmus+ „Slovensko v naravoslovje treh dežel“. Šest dijakov Slovenske gimnazije iz Celovca, partnerske šole Znanstvenega liceja Franceta Prešerna iz Trsta in Biotehniškega centra Naklo se udeležuje izmenjave.

Dijaki in dijakinje na izmenjavi v Naklem

„Voda in hrana za trajnostni razvoj“ se glasi tema izmenjave šestih dijakov 6.a in 6.b razreda ZG/ZRZ za Slovence v Celovcu, liceja Franceta Prešerna iz Trsta in Biotehniškega centra Naklo - srednja šola v projektu programa Erasmus+. Od 7. do 18. maja so dijaki in dijakinje iz Trsta in Celovca gostje prvega letnika biotehniške gimnazije.

„Z živo večjezičnostjo v svet“

Koordinatorica na Slovenski gimnaziji v Celovcu je profesorica Irina Kert, v tem tednu dijake spremlja profesor Marcell Smolej. Ravnateljica Zalka Kuchling, ki je pospremila prvi dan svoje dijakke, razlaga šolsko partnerstvo v luči vodila „Z živo večjezičnostjo v svet“ - v tem sklopu pa

razvijanje sposobnosti sporazumevanja v slovenskem jeziku, kar je zlasti dragoceno za pripadnike slovenske skupnosti na Primorskem in Koroškem.

Kratica SLAVIT razodeva države, v katerih se izobražujejo mladi, sedanja izmenjava je ena od skupno treh dvotedenskih aktivnosti. „Trajnostni razvoj koroške regije“ bo v presoji meseca oktobra 2018 v Celovcu, „Voda od Glinščice do Štivana“ pa marca 2019 v Trstu.

„Slovensko v naravoslovje treh dežel“

Navedene dejavnosti prihajajo do izraza v skupnem naslovu projekta programa Erasmus+ „Slovensko v naravoslovje treh dežel“. Traja pa v obdobju od 4. septembra 2017 do 3. novembra 2019. Kakor pojasnjuje ravnateljica Zalka Kuchling, s projektom želijo doseči več učinkov, eden od rezultatov bo slovar naravoslovnih izrazov v štirih jezikih (slovenščina, nemščina, italijanščina, angleščina).

Kuchling: „Voda in hrana za trajnostni razvoj“

21. junija delavnice, šport, praznovanje, akademija

Nekaj več kot šest tednov je do 21. junija. Ta dan se bo predstavila Slovenska gimnazija v vsej svoji raznolikosti z vsestranskimi delavnicami absolventk in absolventov. Ob tem bo na sporedu športni dan, ki se bo nadaljeval kot praznik dijakov in staršev. Zvečer istega dne vabi šolska skupnost na slovesno šolsko akademijo.

- **Pri financiranju časopisa ni premikov. ORF, 08.05.2018**

<http://volksgruppen.orf.at/slovinci/stories/2911568/>

V vprašanju sistemskega financiranja Novic in drugih manjšinskih medijev v Avstriji se še naprej zatika. Nova zvezna vlada v tem mandatu verjetno ne bo spremenila zakona o pospeševanju medijev in treba bo najti drugačne rešitve, po sprejemu pri pristojnem ministru Blümlu (ÖVP) ocenjuje eden od dveh poslovodij Slomedie Marko Oraže.

Sprejem, namenjen medsebojnemu spoznavanju

Dobre štiri mesece po zaprilegi nove zvezne vlade je prosvetni minister Gernot Blümel, ki je od decembra lani pristojen tudi za avstrijske narodne skupnosti, minuli petek prvič sprejel predstavnike vseh sosvetov pri Uradu zveznega kanclerja. Čeprav je bil sprejem v prvi vrsti namenjen medsebojnemu spoznavanju, so udeleženci srečanja v neformalnih pogovorih seznanili ministra o pričakovanih in po njihovem najbolj nujnih ukrepih na podočju manjšinske politike.

Seznam odprtih vprašanj je dolg

Dolg je seznam poglavij, ki so ostala po padcu rdeče-črne vladne koalicije nerešena. Za koroške Slovencev je eno najbolj perečih poglavij sistemskega financiranje tednika Novice. Lani je kazalo še zelo dobro, da bi večno temo lahko zaključili s spremembo zakona o pospeševanju medijev, letos pa so očitno spet na začetku, je po srečanju z ministrom Blümlom, ki je pristojen tudi za medije, ocenil eden od dveh poslovodij Slomedie, tajnik Narodnega sveta koroških Slovencev (NSKS) Marko Oraže.

Oraže: „Minister prisluhnil vsem sosvetom“

- **Göncz in Battelli ne kandidirata več. ORF, 09.05.2018**

<http://volksgruppen.orf.at/slovinci/stories/2911664/>

Poslanca italijanske in madžarske narodne skupnosti v slovenskem parlamentu, Roberto Battelli in Laszlo Göncz, se od svoje funkcije poslavljata, na volilno komisijo namreč kandidature za junijske parlamentarne volitve nista vložila.

Trije novi italijanski kandidati, dva madžarska

Do konca roka pretekli teden so bile sicer vložene tri kandidature za poslanca italijanske in dve za poslanca madžarske manjšine. Kandidaturo za poslanca italijanske narodne skupnosti je vložil pesnik in pripovednik Maurizio Tremul, ki je od julija 2006 predsednik izvršnega

sveta Italijanske unije, društva pripadnikov italijanske manjšine v Sloveniji, prav tako pa je tudi član programskega sveta Radiotelevizije Slovenija. Za poslanca se želita potegovati tudi izolski podžupan Felice Žiža, sicer zdravnik in strokovni direktor izolske bolnišnice, ter sodelavec v izolski italijanski samoupravni narodni skupnosti Bruno Orlando.

Za poslanski stolček, rezerviran za pripadnika madžarske manjšine, pa sta kandidaturo vložila predsednik Pomurske madžarske samoupravne narodne skupnosti Ferenc Horvath in občinska svetnica občine Lendava iz vrst SMC Gabriela Sobočan.

Volijo pripadniki avtohtonih narodnih skupnosti

Manjšinskega poslanca izvolijo v Sloveniji pripadniki avtohtonih narodnih skupnosti. Med pripadniki italijanske manjšine je bilo po podatkih ministrstva za notranje zadeve RS na dan razpisa tokratnih volitev, 14. aprila, 2.610 volilnih upravičencev in upravičenk, med pripadniki madžarske skupnosti pa 5.820.

Za volitve predstavnikov narodnih manjšin v državnem zboru (DZ) Republike Slovenije so oblikovane posebne volilne enote, kandidati in kandidatke pa za nastop na volitvah potrebujejo podpise najmanj 30 volivcev, pripadnikov posamezne narodne skupnosti.

Batelli od začetka v parlamentu, prej že v skupščini

Medtem ko Göncz in Battelli na volitvah pred štirimi leti nista imela konkurence, bo tokrat kandidatov vendarle več, se pa nobeden od njiju ni odločil ponovno kandidirati. Göncz se iz državnega zbora poslavlja po treh mandatih, Battelli pa je bil v poslanskih klopih od začetka delovanja DZ. Za poslanca je bil izvoljen že na prvih volitvah v DZ leta 1992, pred tem pa je bil že član tedanje skupščine RS.

- „Lahko posredujemo veliko izkušenj“. ORF, 09.05.2018

<http://volksgruppen.orf.at/slovenci/stories/2911829/>

Izkušnje s sprejemanjem slovenskih ledinskih in hišnih imen v avstrijski seznam nesnovne dediščine predstavlja etnologinja Martina Piko-Rustia na Dunaju, kjer v torek in sredo poteka dvodnevni posvet nacionalnih komisij organizacije Unesco v nemško govorečem prostoru.

Evropsko leto kulturne dediščine

Da bi čim več ljudi odkrilo kulturno dediščino, jo doživelo, z njo pa okrepilo občutek pripadnosti skupnemu evropskemu prostoru, je letošnje leto 2018 na nacionalni, regionalni in lokalni ravni ter na ravni EU evropsko leto kulturne dediščine. Logotip dogodka je tudi na vabilu dvodnevnega posveta nacionalnih komisij organizacije Unesco v nemško govorečem prostoru, torej Avstrije, Nemčije, Švice in Luksemburga. Strokovno zborovanje se je začelo v torek popoldne, v žarišču pa je nesnovna kulturna dediščina in njena vrednost za današnjo družbo.

Za avstrijsko komisijo organizacije Unesco je Gabriele Detschmann povabila na posvet etnologinjo Martino Piko-Rustia, ki znanstveno vodi Slovenski narodopisni inštitut „Urban Jarnik“. Prihod na Dunaj je bil povezan z željo, da kot primer dobre prakse predstavi izkušnje s sprejemanjem slovenskih ledinskih in hišnih imen v avstrijski seznam nesnovne dediščine. 11. marca 2010 je avstrijska agencija za nesnovno dediščino s sedežem na Dunaju razglasila nominiranje za vpis v „Avstrijski seznam nesnovne dediščine“ Združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo (Unesco). Med skupno 18 prošnjami od 20, ki jih je izbrala, so bila „Slovenska ledinska in hišna imena“. Vročitev listine je bila 20. aprila 2010 v Salzburgu.

„Pri ledinskih imenih gre za nekaj zelo lepega, ker je s tem hkrati zabeležena tudi dedna zasnova v Avstriji živeče jezikovne in etnične manjšine. In to je tudi en del kulturne

dediščine“, je v pogovoru za slovenski televizijski spored „Dober dan, Koroška“ ocenila Eva Nowotny, predsednica avstrijske komisije Unesco.

- **Protestna manifestacija. ORF, 10.05.2018**

<http://volksgruppen.orf.at/slovensi/stories/2912074/>

V soboto ob 11. uri bo Pliberk doživel po desetletjih prvo protestno prireditev proti ustaškemu in nacističnemu shodu na Libuškem polju, piše tajnik Zveze koroških partizanov (ZKP) Andrej Mohar kot predstavnik Iniciative proti ustaškim in nacističnim shodom na Koroškem.

„Skupen protest antifašistov iz regije Alpe-Jadran“

Manifestacija bo na občinski cesti med Posojilnico-Bank in kavarno Pazzo. „Protiustaška prireditev bo dejansko postala skupen protest vseh antifašističnih in odporniških organizacij sosednjih držav v skupni regiji Alpe-Jadran“, piše Mohar v tiskovni izjavi iniciative, v kateri je združenih skupno 22 organizacij.

Pa tudi za primeren glasbeni okvir bo poskrbljeno - v Pliberk prihaja Rudarska godba iz Hrastnika pri Laškem v Sloveniji, razlaga Mohar.

Predsednik Združenja borcev NOB Laško Andrej Mavri poudarja, da je prepoved srečanja Hrvatov na Libuškem polju pomembna zahteva.

Podpora tudi iz vrst Slovencev v Italiji

Svojo podporo zagotavlja tudi Slovenska kulturno-gospodarska zveza (SKGZ) v Italiji, ki bo sodelovala na manifestaciji v znak podpore deželni koroški vladi in Zvezi slovenskih partizanov za ukinitve povečevanja nacistično-fašistične simbologije na hrvaški prireditvi na Libuškem polju, kakor je poudaril predsednik SKGZ Rudi Pavšič, ki se bo dogodka udeležil skupaj s pokrajinskim predsednikom za Goriško Davidom Peterinom.

Prisotnost je dolžnost krovne organizacije, ki je zavezana narodnoosvobodilnemu gibanju. Dogodki iz takratnega časa odhajajo v pozabo in vse bolj se v Evropi uveljavljajo postfašistična gibanja in pobude ob vse večji brezbržnosti in njihovem akritičnem sprejemanju, je poudaril Pavšič.

Porabje, časopis Slovencev na Madžarskem, Monošter

- **Gezik se navčiš, če ga gučiš. Marijana Sukič. Porabje, časopis Slovencev na Madžarskem, Monošter, 10. maja 2018 - Leto X XVIII, št. 19, str. 2**

Šaularge v Porabji vsakšo leto majo tekmovanje (verseny) v slovenščini, gde morajo pokazati, kak poznajo pa kak gučijo té gezik. Tü bi zdaj mogla napisati »svoj materni gezik«, dapa tau bi nej vüpala napisati, zatok ka je tej generaciji, stera je zdaj v šauli, slovenščina več nej materni gezik, slovenski gezik je materni gezik njini babic pa dejdekov, pa mogauče eške na pau njini mamie. Pa nej samo zatok, ka njine mamice z njimi več ne gučijo slovenski (babice tö bole malo), liki zatok tö, ka med tejmi mlajši, steri so prišli na tekmovanje, skurok nej bilau več ednoga nej, steri bi emo obadva stariša Slovenca. Bili so pa med njimi takšni tö, steri so meli tak mater kak očo Madžara. Skurok vsakšo dejte je pa melo kakšni dalešnji slovenski rod. Potom toga vidimo, ka držina več ne opravi (ne more opraviti) svoje naloge, ka bi mladi generaciji prejkdala slovensko rejč. Zatok se pa tau zdaj čaka od šaule (vrtca), stera ma dobre pogoje za tau. Kak lepau so mlajši pripovedjali o tom, ka na keden majo pet vör slovenskoga gezika pa eške edno vöro spoznavanje slovenstva. Ka o tisti predmetaj, stere se včijo v bejdvej gezikaj sploj ne gučimo. Po telko vör včenja gezika bi tej mlajši mogli tak tekoče (folyékonyan) gučati, govoriti slovenski, ka bi je bilau veseldje poslüšati.

Dapa ka smo vidli na tekmovanji? Najprva tau, ka v znanji tisti mlajšov z 8-letne gimnazije, steri majo na keden samo tri vöre slovenskoga gezika pa tisti šaularov, steri odijo na dvojezične šaule, skurok nej bilau razlike. Drugič tau, ka so šaularge pridni, vej se pa tiste teme, stere dobijo, največkrat navčijo. Baja je samo tau, ka se je navčijo na pamet, nejsam pa gvüşna, ka vsigdar vse razmejo, ka gučijo. Šaularka, stera je trno lepau tapravla svojo temo, nücala takšne reči, stere sem se ge navčila, gda sem že na visoko šaulo ojdla, je samo gledala, gda smo jo nika pitali. Pa nejsmo go pitali kaj težkoga.

Dja tak mislim, ka je nej dobro, če se dejte kaj na pamet navči pa ne razmej, ka guči. Vej pa tisto, ka se tak navčimo, za en keden pozabimo. Baukše je, če zna kaj povedati prausno, s »svojimi« rečami.

Zatok sem pa trno vesela bila tisti deklici – doma je iz Varaša, pa spoj ne vejm, ali ima kakšne slovenske korenjé – stera je, leko ka z hibami, dapa »brblava« bila, pa tau slovensko brblava. Razmejla je vsakšo pitanje, na vsakšo znala odgovor dati. Takšno znanje dosta bola cejnim kak lejpe, na pamet navčene tekste. Zatok sem pa v oceni, kak predsednica komisije, pravla, ka z učenci gučati trbej. Gučati vsigdar: na vöraj slovenščine pa zvün vör slovenščine. Tisto drugo, tisti plus oni že

vcujdejejo, vej so pa flajnsni, pridni. Plus pa mora vcujdati držina tö. Če že gezika ne dá prejk mladi generaciji, naj bar ma pozitivni odnos do slovenščine, naj svoji mlajšom volau dava, ka do se radi včili gezik svoji stari staršov.

- **Tradicionalno državno tekmovanje iz slovenskega jezika. Porabje, časopis Slovencev na Madžarskem, Monošter, 10. maja 2018 - Leto X XVIII, št. 19, str. 2**

Madžarski državni Urad za šolstvo vsako leto pripravi državno tekmovanje iz znanja na narodnostnih jezikov za učence

7. in 8. razredov osnovne šole in 8-letne gimnazije. Učenci najprej opravijo pisni preizkus, nato sledi ustni del tekmovanja.

Le-ta je letos potekal 27. aprila v Slovenskem centru v Monoštru. Vodja tekmovanja, Agota Kállay, sicer vodja narodnostnega oddelka na državnem šolskem uradu, je najprej nagovorila zbrane tekmovalce in mentorice. Od 9 prijavljenih učencev jih je prišlo 7, 2 učenki iz DOŠ Gornji Senik, 3 iz DOŠ Števanovci in 2 učenca iz monoštrske gimnazije. Tekmovali so v dveh kategorijah – v prvi učenci dvojezičnih šol in v drugi gimnazijci, ki imajo slovenščino samo kot predmet. Vsak tekmovalec je potegnil listek s temo, o kateri je moral govoriti pred komisijo (Marijana Sukič – predsednica, in članici

Elena Savelieva ter Valerija Perger). Članice komisije pa so postavljale kandidatom dodatna vprašanja iz vsakdanjega življenja, saj jih je zanimalo predvsem razumevanje povedanega in zmožnost tekmovalcev komunicirati v slovenskem

jeziku. Vsi tekmovalci so se trudili po svojih močeh, kot vsako leto pa je komisija tudi tokrat ugotavljala, da se na šolah

premalo kumunicira z učenci v slovenskem jeziku, saj bi le-ti mimogrede usvojili veliko več slovenskih sporazumevalnih vzorcev, če bi jih slišali od učiteljev.

In še eno zanimivo spoznanje: pri učenkah s števanovske in seniške šole tokrat v znanju ni bilo razlik kot prejšnja leta. Ob koncu je komisija seštela rezultate pisnega in ustnega dela ter razglasila zmagovalce. V kategoriji dvojezičnih šol je 1. mesto dosegla Eliza Nagy z gornjeseniške šole, 2. mesto Bernadett Kosik in 3. Mesto Rita Rebeka Takacs – obe iz števanovske

šole. V kategoriji slovenščina kot predmet je 1. mesto dosegla Dora Doszpot, 2. pa Aron Jakab Soós, oba iz monoštrske gimnazije. Čestitamo!

Svečana zaključna prireditev, kjer bodo zbrani zmagovalci, udeleženci jezikovnih tekmovanj vseh narodnosti, bo junija v Budimpešti.

- **Učitelj, kulturnik in zbiralec pravljič Karel Krajcar. Ernest Ružič. Porabje, časopis Slovencev na Madžarskem, Monošter, 10. maja 2018 - Leto X XVIII, št. 19, str. 3**

Števanovci

Nedavno umrli učitelj Karel Krajcar, po duši Ševanovčan in Slovenec, in prijatelj tedaj, ko sva zgolj dva novinarja iz

Slovenije načrtno obiskovala Porabje in o življenju Slovencev pisala in govorila, Jože Šabjan na Radiu Murska Sobota in

v Vestniku, podpisani na Radiu Ljubljana in Radiu Maribor. Pišem seveda o davnem letu 1966 in tedanjem času, skoraj

na enak način »razpotegnjen« v še več desetletij, vse do razpada Demokratične zveze južnih Slovanov v Budimpešti in

ustanovitvi Zveze Slovencev na Gornjem Seniku.

Karel Krajcar in njegova mama sta naju z Jožetom sprejela v svoji hiši na rahli števanovski vzpetini vedno, res zmeraj z

veseljem in prijazno s porabsko besedo ter postregla z domačim pecivom in kavo. Zelo zelo redko smo se pogovarjali o

politiki. Ne zato, da bi se česarkoli bali, marveč zaradi drugih tem, povezanih s preteklostjo in Karčijevimi aktivnostmi na kulturnem polju tako v šoli kakor o njegovi zbirateljski strasti pri zapisovanju porabskih pravljič in tudi brskanju po domovih,

kjer je bilo še mogoče najti predmete, povezane s kmečkimi opravili, od kolovratov do

lončenih posod. Kakor si je prizadeval ohraniti govorno besedo-pravljičico, tako je želel, da bi staro kmečko hišo preuredili v manjši muzej, kamor bi postavili dragocene, iz dneva v dan izginjajoče predmete, čeprav sosedje Avstrijci tedaj še niso stikali po porabskih in goričkih podstrešjih. Pozneje so zanimive, predvsem pa dragocene predmete »zavohali« Avstrijci in za male denarje, tedaj še šilinge, pokupili večino tistega, kar bi sodilo v slovenske muzejske zbirke.

Ne morem, da ne bi omenil še tega: moja babica je bila rojena v Šalovcih, v zaselku Kutoš.

Pogosto mi je pripovedovala, kako so v njenih časih, več kot sto let nazaj, hodili nakupovat v Varaš. Vprašal sem, v kateri „varaš“, pa mi je odgovorila, da mimo Črnih mlak v „varaš“. Do srečanja in kramljanja s Karčijevo mamo nisem vedel, v kateri „varaš“ so hodili tudi Goričanci in moja babica. »Ja v varaš, ki mu praviš Monošter ali Szentgotthárd, je hodila tvoja babica.« Skrivnostno mesto, v madžarščini varaš, je bilo »najdeno«.

Pri Karlu Krajcarju sem najbolj občudoval zavzetost ob organizaciji kulturnih dogodkov, predvsem tistih, ki so prispevali k ohranjanju trajnih vrednot, na prvem mestu so to porabske pravljičice, ki jih je zbiral več desetletij. Zanimala so ga tudi druga področja, denimo šege in običaji ob novem letu in drugih praznikih.

Prva knjiga Slovenske pravljičice iz Porabja je izšla leta 1984 v Budimpešti, v njej je v porabskem narečju natisnjenih 29 pravljič, ki jih je zapisal pri petih pripovedovalcih v Števanovcih, na Verici in v Ritkarovcih. Pripovedovalci so bili: Janoš Dončec, Ana Merkli, Štefan Tek, Ana Oreovec in Franc Merkli. Dr. Zlata Vokač je v spremnem tekstu izpostavila: »Kot nam vsaka stvar iz preteklosti govori o minulem življenju ljudi, nam porabske pravljičice posredujejo duh Porabja, to se pravi mišljenje, čustvovanje, upanje in sanje malega človeka. Človek je v pravljičici izpovedal svojo tesnobo, ki ga je morila pri

belem dnevu in pri polni zavesti in svojo morečo stisko, ki ji ni znal dati imena, temveč je privrela iz njegove podzavesti

– tega skritega vira temnih, brezdanjih globin.«

Narečni izdaji porabskih pravljic je leta 1990 sledil natis v slovenskem knjižnem jeziku (prestavitev je delo Marka Mureca, tudi v Porabju znanega Jožeta Ternarja, sicer urednika pri Pomurski založbi, ki je knjigo v sodelovanju z Demokratično zvezo južnih Slovanov izdala) in v madžarskem jeziku. Knjigo je uredila Irena Pavlič, ilustracije pa je prispeval Djuro Šarkić. Tudi tokrat je uvod napisala Zlata Vokač (prva slovenska lektorica na slovenski katedri tedanje Visoke učiteljske šole v Sombotelu): »Prevod Slovenskih pravljic iz Porabja je prevajalec opravil s pretanjenim poslušom za jezik ljudskega pesništva. O tem priča nekaj posebnosti, ki bi jih poudarili. Prevajalec se ni izognil značilnih narečnih besed, ki dajejo besedilu sočnost in odtenek starine, ki odseva stoletja vase zaprtih vasi Porabja. Vendar so narečne besede, ki se harmonično prelivajo v vsebino, razložene z besedami knjižnega jezika, ki olajša delo učencu in obenem ne poruši umetniške celovitosti stila ljudske umetnine ... Jezik skritega pripovedovalca pravljic je prelit v knjižni jezik z vsem izraznim bogastvom.«

Kot vrhunec prizadevanj Karla Krajcarja za ohranitev porabskih pripovedi je knjiga Kralič pa lejpa Vida – Slovenske pravljice in povedke iz Porabja, ki je izšla leta 1996 v Ljubljani pri Časopisno založniški družbi Kmečki glas, v zbirki Glasovi, uredila jo je dr. Marija Stanonik, Uvodno besedo je napisal Karel Krajcar, priložena ji je zgoščanka (uvod dr. M. Stanonik, 14 pripovedi in glasbena spremljava Štefana Merklia na harmoniki: Zakaj me nimaš rad in Kolikorat sem ti pravila), pravljice so natisnjene v porabskem narečju in prestavitvi v slovenski knjižni jezik, v knjigi je predstavljenih šestinpetdeset enot, projekt pa so predstavili v Monoštru marca 1997.

Karel Krajcar je v uvodu pojasnil, kako je začel zbirati pravljice in opisal nekatere vsebinske posebnosti, zato bo etnolog »s pričujočimi pravljicami izpričal samobitnost Porabja in našel še nešteto drobnih pomembnosti, ki hranijo življenjske šege in misli ljudi, ki so živeli davno pred nami.« Opomni tudi na še danes aktualno dejstvo, in sicer: »Dokler v Porabju ne bo gospodarskih obratov, ki bi zadržali prebivalstvo, toliko časa bo nazadovalo. Saj prebivalec, ki se z Gor(e)-njega Senika ali Števanovec preseli v Monošter, ostane Slovenec ali človek s slovenskim občevalnim jezikom le v prvi generaciji, v naslednji pa že „utone“«. Pomenljiv je še podatek: »Števanovska šola je po številu učencev majhna, čeprav prihajajo iz Števanovec, Otkovec, Andovec in Verice-Ritkarovec. Toda moram omeniti, da takrat, ko sem zbiral, smo še imeli v vseh osmih razredih nad dvesto učencev, zdaj pa „kumar“ štirideset.« (Objavljeno leta 1996). Med pripovedovalci je ob predstavitvi knjige Kralič

pa lejpa Vida še živel Ferenc Merkli in s pripovedjo pravljice Vrag i srmak sodeloval v oddaji TV Slovenija Slovenci v zamejstvu in Radia Slovenija Sotočje. Oris porabskega narečja je prispevala dr. Zinka Zorko, porabsko besedilo je preknjižil Jože Ternar, ilustracije pa so delo Marije Kozar-Mukič, dodan je kar obsežen Slovar narečnih in drugih manj znanih besed. Skozi vsebino zapisa o zbiralcu porabskih pravljic in povedk sem se želel na skromen način Karlu Krajcarju zahvaliti za

vse, kar je storil za ohranitev slovenske, narečne in knjižne besede v Porabju. Deloval je v letih, ki niso bila naklonjena poudarjanju pomena narodnostne pripadnosti. Vendar ga to (v Števanovcih, na tamkajšnji šoli tudi učiteljice Irene Pavlič) ni zaustavilo ali mu preprečilo prenašanja tradicionalnih vrednot na učence in vse tiste, ki jim je bilo mar za slovensko besedo, za slovensko kulturo.

Malo je pričevalcev, ki lahko neposredno sedanjim generacijam povedo, koliko napora je bilo potrebno vložiti v drobne rezultate. Če teh ljudi ne bi bilo ali bi opravljali zgolj delo, ki jim je bilo uradno zaupano, potem bi bila »porabska zgodba« še bolj črna, kot je, ko je v njej kar nekaj svetlih »pramenov«.

- **Monoštrski prvošolčki, ki se učijo slovenščino, obiskali obe dvojezični šoli. Besedilo: Metka Perger, učiteljica asistentka. Porabje, časopis Slovencev na Madžarskem, Monošter, 10. maja 2018 - Leto X XVIII, št. 19, str. 4**

Na osnovni šoli Jánosa Aranya od začetka tega šolskega leta poteka pouk slovenskega jezika, vanj pa je vključenih 9 prvošolcev, ki jih timsko poučujeta učiteljica Ildika Antal in pedagoška asistentka iz Slovenije, Metka Perger.

Na povabilo Šolske komisije pri Državni slovenski samoupravi so v ponedeljek, 23. aprila, prvošolci OŠ Jánosa Aranya iz Monoštra, ki obiskujejo pouk slovenskega jezika, obiskali obe dvojezični osnovni šoli. Spremljale so jih ravnateljica Andrea Schleipfnerné Gáspár, pomočnica ravnateljice Éva Varga in Eva Lazar, predsednica Šolske komisije pri DSS, ter učiteljica Ildika Antal in pedagoška asistentka Metka Perger.

Na Gornjem Seniku jih je najprej sprejel in nagovoril predsednik Državne slovenske samouprave Martin Ropoš, nato pa so se odpravili na Dvojezično osnovno šolo Jožefa Košiča, kjer so jih, poleg vodstva šole, pričakali njihovi vrstniki, prvošolčki ter učiteljica Ibolya Neubauer in pedagoški asistent Nino Gumilar. Oboji prvošolčki so se med sabo pomešali in s spretnimi didaktičnimi tehnikami učiteljice Ibolye in asistenta Nina pokazali, kaj vse so se že naučili pri slovenščini. Po gostoljubju na seniški šoli so se odpravili v Števanovce, kjer jih je poleg ravnateljice pričakala tudi zagovornica slovenske narodnosti madžarskem Parlamentu, Erika Köleš Kiss. Učenci so lahko aktivno sodelovali v paleti izvenšolskih dejavnosti, ki jih svojim učencem ponuja DOŠ Števanovci.

Tako so se pod spretnim vodstvom učiteljic Anice Salai in Eve Kukor naučili slovenski ljudski ples, Iluš Dončec jim je pokazala, kako se izdelujejo rože iz papirja, lončar Štefan Zelko pa jim je pokazal nekaj osnov oblikovanja gline s pomočjo vretena. Seveda so si tisti najpogumnejši lahko tudi sami s svojimi spretnimi prstki izdelali papirnate in glinene izdelke. Po toplem in raznolikem sprejemu na števanovski šoli so se razigrani, hkrati pa že tudi utrujeni učenci okrepčali še z obilnim kosilom v hotelu Apát.

Na koncu so se polni nepozabnih vtisov vrnili nazaj v Monošter. V imenu OŠ Jánosa Aranya in učiteljice Ildike, prav tako pa tudi v svojem imenu, se zahvaljujem Šolski komisiji za povabilo. Upam, da bo v prihodnosti tovrstnih druženj še več, čeprav imajo monoštrski učenci drugačen status učenja slovenskega jezika kot učenci obeh dvojezičnih šol. Vendar pa v času, ko

je znanje slovenščine v Porabju bolj izjema kot pravilo, ponovna oživitev pouka slovenščine na OŠ Jánosa Aranya daje neko upanje, da slovenščina v Monoštru vseeno še (nekaj časa) ne bo povsem izginila iz šol, tako osnovnih kot tudi srednjih.

V letih, ko sem vsakodnevno prisotna na porabskih dvojezičnih osnovnih šolah, prav tako pa tudi na gimnaziji in na osnovni šoli v Monoštru, sem si pridobila veliko izkušenj pri poučevanju slovenščine kot drugega/tujega jezika, zato ostajam optimistka, saj še vedno menim, da se vsak učenec, čeprav ni jezikovno nadarjen, lahko nauči osnovnega komuniciranja v tujem jeziku, v tem primeru v slovenščini. Seveda pa je pri tem potrebno opustiti stare tehnike predelovanja učbenikov od prve do zadnje strani in z učenci predvsem komunicirati – v slovenščini.

- **Obnova refektorija. L. R. Horváth. Porabje, časopis Slovencev na Madžarskem, Monošter, 10. maja 2018 - Leto X XVIII, št. 19, str. 4**

Kmalu se bodo končala obnovitvena dela v refektoriju bivšega monoštrskega samostana, ki potekajo v okviru uspešnega čezmejnega projekta.

V projektu ESCAPE sodeluje šest slovenskih in dva madžarska partnerja (Monošter in Andovci). »Cilj projekta je, da bi s pomočjo kulturne dediščine povečali turistično privlačnost krajev,« je povedal Bálint Papp, referent za razvoj in strategijo pri monoštrski občini. Refektorij je služil kot jedilnica menihov, cistercijancev. Stene so od tal pokrite z lamberijo, ki je visoka 130 cm. Restavriranje te lesene stenske obloge se je končalo v teh dneh. Prižnica je delo cistercijanskega redovnika, laika Kasparja Schrezenmayerja, ki je kot rezbar in mizar deloval v Monoštru od leta 1734, vodil je samostansko mizarstvo delavnico.

»Mesto si prizadeva, da bi svoje vrednosti pokazalo turistom v nekdanji, prvotni lepoti,« je odgovoril na vprašanje referent. Prav zato se je vodstvo mesta odločilo, da bo dalo restavrirati leseno stensko oblogo, ki je iz leta 1745. Tik pred dvanajsto ro je uspelo »rešiti« to neprecenljivo mizarstvo delo.

- **15. december: praznik blaženega Jánoša Brennerja. L. R. Horváth. Porabje, časopis Slovencev na Madžarskem, Monošter, 10. maja 2018 - Leto X XVIII, št. 19, str. 5**

Pepel in duša blaženega Jánoša Brennerja, ki so ga ubili 15. Decembra leta 1957, sta 1. maja ponovno obhodila tisto pot, ki jo je nazadnje prehodil mlad kaplan; našli so ga mrtvega, z levo roko je tudi v smrti branil najsvetejši zakrament, stisnil si ga je k srcu. Sebe ni mogel obraniti, obranil pa je najsvetejši zakrament.

V Sombotelu je 1. maja v okviru svečane svete maše na prostem sombotelski škof dr. János Székely prosil kardinala Angela Amata naj proglasi za blaženega božjega služabnika Jánoša Brennerja. Obred, ki se ga je udeležilo kakih 15 tisoč vernikov, je vodil kardinal Angelo Amato, ki je prebral apostolsko pismo papeža Frančiška, »... naj češčeni János Brenner, duhovnik, mučenik, ki je služil svojim vernikom in obranil najsvetejši zakrament, ki ga je nesel bolniku, od zdaj naprej nosi naziv blaženega. Njegov praznik naj se praznuje – na način in na mestu, kot predpisuje pravo – vsako leto 15. decembra«.

V zgodnjih večernih urah je škofa Jánoša Székelya, brata blaženega, prav tako župnika Józsefa Brennerja, škofovskega vikarja

Istvána Császárja, vse ostale župnike in kakih tisoč romarjev pozdravil v cerkvi v Rábakethelyu (Trošče) župan mesta Monošter Gábor Huszár. Škof je pred začetkom križevega pota blagoslovil v cerkvi vitraž, ki so ga dali narediti iz hvaležnosti. Obred se je končal pri spominskem križu na Židovi (Zsida), kjer so verniki prižgali sveče.

- **Praznovanje Materinskega dne v vrtcu Števanovci. Napisala: Vzgojiteljica asistentka Andreja Serdt Maučec. Porabje, časopis Slovencev na Madžarskem, Monošter, 10. maja 2018 - Leto X XVIII, št. 19, str. 5**

Koga imaš rad? Zdaj povej!

Jaz imam rad mojo mamico,
očka tudi rad imam in to zelo.

Babico, dedka, prijatelje,
vse živali in rožice.

(Besedilo pesmi, ki smo jo zapeli ob materinskem prazniku)

V petek, 27. aprila, smo v Vrtcu Števanovci praznovali praznik mamic in babic. Vsem mamicam in babicam smo ob pričetku prireditve zaželeli lep materinski dan in mnogo užitkov ob spremljanju našega programa, na katerega smo se skrbno pripravljali dalj časa.

Med pripravami smo precej časa namenili pogovorom o družini in družinskih članih. Otroci so se naučili nove pesmice in deklamacije o mamicah in babicah, s katerimi so se predstavili na nastopu. Mamice in babice pa so razveselili tudi s plesom. Ob koncu prireditve so se otroci svojim mamicam in babicam zahvalili tudi tako, da so jim izročili rože in darila.

- **»Perspektiva mravlje je to, da se zavedaš svoje minljivosti«. –dm-. Porabje, časopis Slovencev na Madžarskem, Monošter, 10. maja 2018 - Leto X XVIII, št. 19, str. 7**

V eni od naših prejšnjih številčk ste lahko prebrali, da so 18. aprila v okviru Slovenskih dnevov knjige v monoštrskem Slovenskem domu vrteli film z naslovom »Občutek za veter« v režiji Maje Weiss. Na dogodku sta bila prisotna tudi scenarista in glavni osebi »poetičnega dokumentarnega filma«, pisatelja in pesnika Feri Lainšček in Dušan Šarotar. Besedna umetnika prekmurskega rodu smo spraševali po projekciji.

- Feri, kako vama je prišlo na misel, da se na nekem griču na Goričkem postavi naprava za prenašanje zvoka?

»To je bila najina skupna ideja z Dušanom Šarotarjem. Želela sva na najvišjem hribu na Goričkem postaviti »panonsko uho«, ki bi dan in noč prisluškovalo zvokom vetra iz Panonije. Ta glas ali šum bi potem prenašali po spletu po vsem svetu, da bi lahko ljudje iz tega dela Panonije ob vsaki uri - ali po telefonu ali preko interneta - slišali veter od tam, od koder prihajajo.

Ideja je bila lepa, ostala pa je, žal, neuresničena. Ni bilo namreč nikogar, ki bi nama pri tem pomagal.«

- V filmu ima ključno mesto vajina poezija. Ali je to moderni medij za prenašanje pesniških sporočil?

»Poezija se širi na različne načine, še posebej v času, v katerem živimo. Na take, ki se jih zavedamo, in take, ki se jih ne zavedamo. Jaz seveda sodim med ustvarjalce, ki ljubijo vonj sveže natisnjene knjige. Ta vonj pa me usodno ne omejuje ali zamejuje, spoštujem in uporabljam tudi vse druge nosilce. Jasno je, da je lahko nosilec poezije ali poetičnega tudi film - ali telefon, ali katera koli druga aplikacija na kakšni napravi. Duh globine, kar seveda poezija je, je v duhu časa. In duh časa je zdaj drugačen, kot je bil pred desetimi, dvajsetimi ali stotimi leti. Možnosti so drugačne. Naše duše pa so ostale enake, enako občutljive. Nekatere so izgubljene nekatere uboge in zaprte v školjko, druge spet imajo krila in letijo.«

- V vajinem filmu smo videli dolge kadre o ravninah in reki. Ali nas geografski prostor opredeljuje?

»Verjamem, da ljudje iz ravnice zares obstajamo, da smo v nekih odtenkih svoje duše drugačni od drugih. V ravnici je vse daleč, visoko in globoko, si zelo sam. Zavedaš se samega sebe in vseh teh razsežnosti okoli sebe. In to ti verjetno daje nek občutek, neko perspektivo mravlje. Če si kje visoko, ti to dopušča možnost, da imaš perspektivo ptice, orla. Perspektiva mravlje pa je predvsem to, da si skromen, da se zavedaš svoje minljivosti in da neskončno ceniš to svoje majhno življenje.«

- Dušan, v vaših literarnih delih se pogosto pojavlja morje, ki je prav tako neskončno kot ravnine.

»Lahko bi povedal anekdoto, ki jo ravninci oziroma Panonci ves čas potegnemo: živimo na nekdanjem morju, na nekem panonskem pramorju. To pa so le geološke ostaline. Pisati sem začel z oziranjem oziranjem na morje, nekoliko pozneje pa sem odkril, da so ti neskončni horizonti na ravnici in na morju

pravzaprav zelo podobni - ne bom rekel, da so isti. V meni pa zbujajo iste občutke razsežnosti in oddaljenosti ter seveda neke človekove majhnosti v tem prostoru. In vse to vpliva name.«

- Ali ima vsak človek »občutek za veter«, ali pa ga čutijo le ravninci?

»Verjamem v to, da ima vsak človek dušo. Ampak duša nekaterih ljudi včasih zaspi, se potaji in posameznik izgubi stik s to dušo. Občutek za veter je pravzaprav pesniška metafora za to dušo, ki prebiva v vseh ljudeh, ne glede na to, ali smo Porabci, Prekmurci ali kateri drugi Slovenci. Seveda kot ustvarjalec mora pesnik ves čas nagovarjati to dušo, ker prav skozi jezik tvorimo neko skupnost. In če najdemo dušo nekega jezika, najdemo tudi srce nekega naroda.«

- V filmu berejo vaše črtice in Ferijeve pesmi naključni ljudje, denimo z bencinske črpalke ali supermarketa. Ali to dokazuje nesluteno moč poezije?

»Če izgubiš to vero, ne moreš več pisati. Poezija je že v prvotnosti. Ko se je človek prvič oglasil in spregovoril, je govoril na pesniški način. Govoril je predvsem z začudenjem nad svetom in o bolečini v sebi. In to je ostalo vse do danes.«

Vestnik, Murska Sobota

- **Sobočanova in Horvath kandidata za narodnostnega poslanca. Majda Horvat. Vestnik, Murska Sobota, leto LXX, št. 19, 10. maja 2018, str. 4**

Gabriela Sobočan, svetnica v lendavskem občinskem svetu in predsednica Krajevne skupnosti Dolga vas, je vložila kandidaturo za poslansko mesto madžarske narodne skupnosti. Kot poudarja, bo tudi kot poslanka nadaljevala z delom v korist celotne skupnosti in pomagala ljudem, katerih probleme in razmišljanje dobro pozna, in državotvorno. Visoko politiko namreč sama vidi v službi potreb ljudi.

Za glasove volivcev se bo potegoval še Ferenc Horvath, lendavski podžupan in predsednik Pomurske madžarske samoupravne narodne skupnosti. Ta je svojo kandidaturo napovedal v začetku leta, zanjo pa se je odločil takoj, ko je dosedanji poslanec Laszlo Göncz najavil, da se po treh mandatih v parlamentu več ne bo potegoval za poslansko funkcijo.

Sobočanova se je o svoji kandidaturi odločala dalj časa in proučevala volilno telo ter možnost volilnega uspeha in teme, s katerimi bi volivce lahko uspešno nagovorila. Horvath in Sobočanova imata vsak svoj pogled na nekatera aktualna narodnostna in lokalna vprašanja in že zdaj tudi vsak svoj krog privržencev ter potencialnih volivcev.

- **Po Vratuševi veliki beli cesti. Branko Žunec. Vestnik, Murska Sobota, leto LXX, št. 19, 10. maja 2018, str. 5**

Že 17. dan spominov in tovarištva Šiftarjeve fundacije

Kot majhen narod bi morali bistveno več vlagati v kulturo, je povedal slavnostni govornik akademik dr. Boštjan Žekš

S himno Vrta spominov in tovarištva

(VST) na Petanjcih Bosa pojdiva dekle obsorej se je začel že 17. dan spominov in tovarištva Ustanove dr. Šiftarjeva

fundacija (UŠF), naslov je bil Naši zakladi, Po veliki beli cesti. Zaradi spremenljivega vremena je organizator

prizorišče slovesnosti preselil z vrta na Petanjcih v kulturno dvorano na Tišino.

Himno je zapel moški pevski zbor

Slava Klavora iz Maribora, slavnostni govornik je bil svetovalec predsednika republike akademik dr. Boštjan Žekš; daljni predniki Žekša, nekdanjega predsednika Slovenske akademije znanosti in umetnosti (SAZU), so bili s Tišine. Tišinski župan Franc Horvat je

spomnil na poslanstvo fundacije in vlogo lani preminulega znamenitega rojaka akademika dr. Antona Vratuše, ki so mu posvetili letošnjo tradicionalno prireditev, povezovali so jo dijaki ljutomerske gimnazije.

Žekš je menil, da »nas naslov prireditve bolj kot da bi gledali nazaj pripravlja do tega, da gledamo naprej. Anton Vratuša je kot mlad fant ugotovil, da se mora naučiti jezikov, da bo lahko šel po svetu, uspel, se marsikaj naučil in se bo s tem znanjem lahko vrnil. Če je človek dovolj velik, ne potrebuje nazivov, kot so akademik, profesor in podobno, dovolj je njegovo ime«. Tudi Ivan Cankar, letos se spominjamo stote obletnice njegove smrti, »je imel široko belo cesto, po kateri je hodil iz Vrhnike

v Ljubljano, proti Dunaju in drugam, in se vračal. Tudi on je uspel po svetu in doma«. Omenil je še »dolgo, dolgo cesto Vlada Kreslina. Vse te ceste pa predstavljajo hrepenenje, željo in malo žalosti«.

Skrbi ga, da »po tej cesti odhaja vse več mladih in vse manj se jih vrača, kar je lahko, če se bo tako nadaljevalo, narodna

tragedija. Temu se lahko do določene meje upremo z domoljubjem, prava rešitev je v tem, da kot majhen narod bistveno več vlagamo v kulturo«. V ta namen bi lahko večji delež zagotovili iz naslova upravljanja države, za kar »zdaj porabljamo bistveno preveč stroškov in človeških energij. Tako bi uravnovesili razmere, se znebili pretirane birokracije in prešli v aktivno

družbo z boljšim življenjem«.

Za živahnejše razpoloženje je v nabito polni tišinski kulturni dvorani poskrbel glasbenik Vlado Kreslin s preigravanjem

repertoarja svojih najbolj priljubljenih skladb Cesta, Črna kitara in Namesto koga roža cveti.

Vrhunec prireditve je bil skupni nastop Kreslina in mariborskih pevcev s pesmijo Daleč je,

daleč. Pred slovesnostjo sta Štefan Kovač mlajši in predsednik uprave UŠF Ernest

Ebenšpanger s predstavniki borcev v vrtu na Petanjcih zasadila spominsko drevo rumeni dren narodnega

heroja Štefana Kovača - Marka.

- **Da bi bila prekmurščina še razumljivejša. A. Nana Rituper Rodež. Vestnik, Murska Sobota, leto LXX, št. 19, 10. maja 2018, str. 17**

Nouvi zakon ali Testamentom

Upokojeni evangeličanski duhovnik Evgen Balažic je posodobil delo Števana Kūzmiča in ga prevedel v sodobno prekmurščino

Skoraj 250 let po tem, ko je prekmurski evangeličanski duhovnik Števan Kūzmič, ki je služboval v Šurdu na Madžarskem, v prekmurščini izdal Nouvi zakon ali Testamentom gospoda našega Jezuša Kristuša, smo dobili sodobnejšo različico. Revidiranja tega dela oziroma prevajanja v sodobnejši prekmurski jezik se je lotil Evgen Balažic, upokojeni evangeličanski

duhovnik iz Puconec, ter ga izdal v samozaložbi.

Gre za izjemno pomembno delo, ki bo gotovo spodbudilo veliko reakcij jezikoslovcev, biblicistov, prevajalcev in vseh drugih, ki ga bodo vzeli v roke, je ob izidu te knjige dejal nedavno preminuli Franc Kuzmič, ki je besedilo pregledal ter poudaril, da gre za knjigo velikega pomena.

Nouvi zakon je Kūzmičevo delo, ki je izšlo leta 1771, pozneje pa je doživelo še štiri izdaje. To delo za Prekmurce nima le verskega pomena, ampak tudi kulturnega in narodnostnega, saj je bistveno vplivalo na nadaljnji razvoj prekmurskega slovstva in tudi na jezikovni vzorec.

Števan Kūzmič je Novo zavezo prevedel neposredno iz grščine, prvi na Slovenskem, in ta prevod je bil pozneje marsikomu zgled in pomoč, ko se je tudi sam loteval prevajanja. Tudi Balažic se je lotil prevoda tega dela, da bi bilo razumljivejše za sodobne generacije. Pri tem se je trudil popraviti predvsem tiste besede, ki se več ne govorijo in uporabljajo ali jih ne razumemo več, in jih zamenjal s takimi, ki so danes v uporabi. Besede so se v stoletjih velikokrat spremenile, prišle so nove, zato to delo ni bilo lahko, ob tem razloži Balažic, ki ni mogel vedno uporabiti le sodobnejše različice posamezne besede, ampak je bilo treba nekatere besede premisliti, se spraševati o njihovem smislu in jih pravilno prilagoditi. Besede, ki so danes težko razumljive ali jih v knjižnem jeziku ni ali več ni, pa je izpustil. Prekmurški jezik je zelo raznovrsten in ima lokalne, krajevne posebnosti, po katerih Prekmurci hitro prepoznamo, s katerega konca kdo prihaja. Balažic se je pri svojem prevodu navezoval, kot pravi, na jezik Števana Kūzmiča, to pa je jezik, kakršnega govorijo na območju prek murske ravnice Strukovec, Puževce, Brezovec, Puconec, Sebeborec, Martjanec, Moravskih Toplic do Tešanovec. Tudi sam je bil rojen in vzgojen v tem jeziku in ta jezik, prekmurščino, je uporabljal tudi v svoji duhovniški službi.

Pri prevodu je Balažic odpravil madžarski pravopis ter madžarske, nemške in hrvaške besede, ustrezno je popravil tudi dvojino, kjer je bilo treba. Imena je prevzel iz Slovenskega pravopisa, pustil pa je poimenovanji za Ivana Krstitela in za Jezušča Kristušča, pa tudi molitev očenaš je ohranjena taka, kot jo še danes molijo luterani v Prekmurju.

Pri tem delu mu je šlo, kot poudarja, predvsem za ohranitev in posodobitev besedila skoraj dobesedno tako, kot je napisano, ne pa toliko za literarno lepoto. »Nekatere stavke sem namenoma pustil slovnično tako, kot jih je zapisal moj predhodnik, da bi bralec vsaj malo občutil stare čase, kako so tedaj pisali in govorili. Jezikoslovci naj se ukvarjajo naprej s popraviljanjem, kakor hočejo ...« Vse odtenke jezika, kako je prav, kako se govori, kakšen je naglas in kako mora biti, pa najbolj pozna tisti, ki se je »rodil v ton jeziki in ga guči«.

- **Čustvena, strastna in premišljena poezija. Jože Gabor. Vestnik, Murska Sobota, leto LXX, št. 19, 10. maja 2018, str. 17**

Pesniška zbirka Šivje Kristine Kočan

Pesmi piše za zasedbo Brest, v kateri sta pevka Vesna Zornik in Kristinin mož, kitarist in avtor glasbe Samo Šalamon

Šivje je naslov tretje pesniške zbirke

Kristine Kočan, ki jo je predstavila v čitalnici lendavske knjižnice v pogovoru s pisateljem Gregorjem Lozarjem. Pesnica piše tudi besedila za glasbeno zasedbo Brest, katere člana sta Vesna Zornik in Samo Šalamon. Knjigo je izdala Študentska založba Litera iz Maribora, spremno besedilo z naslovom Čas pesmi pa je napisal Aljoša Harlamov.

Kočanova je pesnica in prevajalka, njena prva pesniška zbirka z naslovom Šara je izšla leta 2008. Naslednja zbirka z naslovom Kolesa in murve je izšla pred štirimi leti, pred dvema letoma pa je avtorica doktorirala iz sodobne ameriške poezije na Filozofski fakulteti v Mariboru. Prevaja tuje pesnike v slovenščino in je sodelovala pri prevodu antologije afriško-ameriške poezije z naslovom Govoreči boben.

Literarni kritiki poudarjajo, da s tretjo zbirko avtorica dokazuje močno subtilnost in pesniško zrelost. Po eni strani je to zelo strastna, čustvena, po drugi strani pa tudi zelo premišlje na poezija, ki bralca bogati. Kočanova pravi, da piše kratke pesmi, s katerimi izraža zelo široko paleto občutij, od ljubezni in sreče do strahu in besa. »Pišem počasi, k pesmi se vračam vedno znova in jo dodelujem. Pogosto je na začetku le beseda, neko čustvo, občutek, okrog

katerega potem gradim. Tako je ta zbirka nastajala počasi. Sedaj sem v življenju manj neučakana, kot sem bila ob nastajanju pesmi za prvi dve zbirki. Pesmi pustim, da si vzame čas, kolikor ga potrebuje.« Običajno so to na začetku ustvarjanja daljše pesmi, ki jih potem očisti vsega

odvečnega. Je privrženka minimalizma v poeziji, minimalistične forme, izraza. Pesmi piše na računalniku: »Mož Samo, ki je skladatelj, je prej pisal skladbe s svinčnikom in si ni mogel niti predstavljati, da bi uporabljal računalniški glasbeni program, sedaj pa je tudi pri njem drugače.« Urednik njene prve zbirke je bil Milan Vincetič, ki ji je pri tem veliko koristnega svetoval

in se je od njega veliko naučila. V njeni poeziji se, pravi Kristina, ponavljajo nekatere podobe, vendar pa ne ustvarja zbirke, ki bi bile konceptualna celota.

Besedila, ki so na zgoščenki zasedbe Brest, so nastala na glasbo, ki jo je napisal njen mož Samo Šalomon. »Ko je skladal, sem dobila idejo, da bi ob tej glasbi lahko naredila besedilo. Zelo rada imam glasbo, in pisanje besedila za zasedbo je precej drugačen ustvarjalni proces.« Glasba pesniku omogoča, da se izraža drugače, marsikaj dovoljuje, dopušča več, pravi. Tako je

nastalo njenih 14 besedil, ki so na zgoščenki zasedbe Brest: »Ko sva ustvarila prvo skladbo, sva razmišljala, kdo bi jo zapel, in sva se spomnila na Vesno Zornik, ki je bila nad njo navdušena in potem je nastalo še ostalih trinajst. « Poleti bodo imeli koncert tudi v Murski Soboti.

Letos je bila na prevajalski delavnici na Madžarskem, kjer so slovenski pesniki prevajali pesmi madžarskih, ti pa pesmi slovenskih avtorjev: »Tako delavnico smo imeli tudi lani v Sloveniji, v Jeruzalemu. Madžarski jezik mi je bil pred tem tuj. Med delavnico pa sem ga vzljubila.«

Najprej so delali s pomočjo prevajalke, ki pozna oba jezika, potem pa ob osebnem pogovoru z avtorjem: »To so izkušnje, iz katerih se ogromno naučiš. Prevajalski proces je zelo zanimiv. S tem zelo natančno spoznaš delo avtorja, se vanj poglobiš. Prevajalec mora biti obenem bralec in raziskovalec. Če prevajaš o drugih okoljih, moraš dobro poznati njihovo kulturo.«

- **»Čutiti je posebno energijo med plesalci«. Jože Gabor. Vestnik, Murska Sobota, leto LXX, št. 19, 10. maja 2018, str. 20**

Srečanje odraslih folklornih skupin v Dobrovniku

Šest skupin je zaplesalo prekmurske, štajerske, prleške in madžarske plese

Na območnem srečanju odraslih folklornih skupin v Dobrovniku so predstavili ohranjanje folklornega ljudskega izročila z območja sedmih občin, kjer se društva povezujejo v lendavsko območno izpostavo Javnega sklada za kulturne dejavnosti

(JSKD), ki je bila organizator dogodka. Strokovni spremljevalec srečanja je bil Saša Krajnc, ki bo odločal o tem, katere pomurske folklorne skupine (FS) s štirih območnih srečanj, ki si jih je ogledal, se bodo uvrstile na regijsko srečanje.

V tekmovalnem programu se je najprej predstavila FS Društva upokojencev Črenšovci, ki jo vodi Vera Zver, z odrsko postavitvijo Prekmurski plesi. FS Kulturnega društva Štefan Raj Turnišče, ki jo vodi Urška Ropoša, je svojo odrsko postavitev

poimenovala Šadri šadra. FS Gomila iz Kolesarsko-pohodniškega društva Pedal Gomilica je nastopila z odrsko postavitvijo Bila sem mlada. Vodi jo Slava Nedeljko. FS Folklornega društva Prekmurje Lendava je svoj odrski nastop poimenovala Ples za sakačice. Vodja skupine je Borut Magdič, avtorica odrske postavitve pa Klavdija Žabot. Večer folklore so zaključili člani FS Bistrica iz Folklornega društva Pozvačin Bistrica z odrsko postavitvijo Splet štajerskih plesov. Vodi jih Štefan Ščernjavič.

»Folkorniki smo veseli ljudje, kar je tudi eden od razlogov, da uspešno ohranjamo tradicijo poustvarjanja plesnega ljudskega izročila, bomo pa morali narediti še več, da vključimo med svoje vrste več mladih,« je povedala vodja območne izpostave JSKD Lendava Janja Magdič. Krajnc pa je povedal, da taka srečanja potrjujejo, da uspešno ohranjamo ljudsko dediščino, tako plesno kakor tudi glasbeno in pevsko: »Videli smo zelo raznolike skupine, kar potrjuje pestrost plesnega izročila v tej pokrajini. V njih plešejo vse generacije, od mladih do upokojencev. Še posebej me veseli, da so med vodji folklornih skupin tudi mladi. Med vsemi se čuti posebna energija in navdušenje nad plesom.«

Vedno pa je pri tem mogoče narediti še več, tako pri plesih kakor tudi kostumih in glasbeni spremljavi, zato se tudi po končani prireditvi pogovori z vodji skupin in jim svetuje, kaj bi lahko še izboljšali. »Tudi sam sem bil vodja folklornih skupin, folklornik pa sem že od otroških let, zato vem, da imajo vodje skupin veliko dela, da naredijo dober odrski nastop. Morajo znati motivirati plesalce, da pridejo na vaje, in jih navdušiti za to dejavnost.« V Sloveniji je veliko folklornih skupin, v katerih so plesalci vseh generacij, zato se ne boji za prihodnost folklorne: »V Pomurju sem si ogledal štiri srečanja s kakovostnimi ter zanimivimi nastopi in na vsakem me je kakšna skupina zelo navdušila. Povsod pa je bilo čutiti posebno energijo med plesalci. Plesali so prekmurske, prleške, štajerske in madžarske plese.«

Kot gostje srečanja so nastopile članice Ženske folklorne skupne Društva upokojencev Turnišče z odsko postavitvijo Splet prekmurskih plesov. Vodi jih Danica Kocet, ki je tudi avtorica odrske postavitve.

Reporter, Ljubljana

- **Demoni se hranijo z lažmi** : facebook /Marko Medvešek. – št. 19, 07.05.2018, str. 24-25
- **Upor proti simbolom zla** /Biserka Karneža. – št. 19, 07.05.2018, str. 44-47
- **Madrid želi blokirati vnovično izvolitev Puigdemonta**. STA. Reporter, Ljubljana, 09. maj 2018

<https://reporter.si/clanek/svet/madrid-zeli-blokirati-vnovicno-izvolitev-puigdemonta-637567>

Španska vlada je danes v ustavno presojo predložila zakon, ki ga je minuli teden sprejel katalonski parlament in omogoča izvolitev novega predsednika regije tudi, če ta ni prisoten v parlamentu. Neodvisnosti naklonjeni tabor bo tako najverjetneje prisiljen izbrati novega kandidata za predsednika, če se želi izogniti novim volitvam.

Španska vlada je že pred tem napovedala, da se bo zaradi sprejetih sprememb obrnila na ustavno sodišče. To bo moralo sedaj preučiti vlogo in odločiti o njej, v tem času pa bo zakon samodejno zadržan.

Kot je novinarjem danes dejal tiskovni predstavnik vlade Inigo Mendez de Vigo, to pomeni, da katalonski parlament ne bo mogel sklicati seje o imenovanju Puigdemonta, ne da bi pri tem zagrešil "kaznivo dejanje neposlušnosti".

Puigdemontova stranka Skupaj za Katalonijo je v soboto naznanila, da ga bodo poskusili na položaj ponovno imenovati do 14. maja. A obenem so že takrat priznali, da bodo izbrali alternativnega kandidata, če jim to ne bo uspelo. Rok za prisego novega predsednika Katalonije je 22. maj, v nasprotnem primeru se Kataloniji sredi julija obetajo nove volitve,

poroča katalonska tiskovna agencija Catalan News.

Volitve so v Kataloniji v skladu z uveljavitvijo neposrednega nadzora s strani Madrida potekale že konec decembra. Španska vlada je namreč po neuspeli razglasitvi neodvisnosti 27. oktobra lani odstavila celotno vlado in razpustila tudi parlament. Puigdemont in več drugih ministrov se je pred kazenskim pregonom zateklo v tujino.

Neodvisnosti naklonjene stranke so na volitvah osvojile absolutno večino. Kljub temu ni uspela izvolitev nobenega kandidata za predsednika regije, saj so bili vsi bodisi v tujini, za njimi pa razpisan priporni nalog, bodisi v priporu zaradi obtožb upora.

Obenem je bilo jasno, da Puigdemont ne bo mogel biti vnovič izvoljen na položaj že v ponedeljek, ko mu je podporo odrekla republikanska levica (ERC), zaveznica stranke Skupaj za Katalonijo. Kot so sporočili, njegova kandidatura ni izvedljiva, pozvali pa so k učinkoviti vladi, ki bi lahko vodila vsakodnevne zadeve. Njihova prioriteta je končanje neposrednega upravljanja regije s strani Madrida, poroča španski časnik El Pais.

Mladina, Ljubljana

- **Kaj pa antisemitizem? (med alibijem in provokacijo)** / Vlado Mihelj. – št. 18, 04.05.2018, str. 6
- **Na svidenje ob naslednjem vetu** /Vasja Jager. – št. 18, 04.05.2018, str. 7
- **Novi slovenski »pravični med narodi« : kdo so bili Slovenci, ki so med vojno rešili življenje Judu Mirku Hiršlu?** / Marjan Horvat. – št. 18, 04.05.2018, str. 10
- **Obnovljena kultura : partizanski kipi pogosteje tarča vandalizma** / Igor Jurekovič. – št. 18, 04.05.2018, str. 11-12
- **Nevidni begunci in obsijani politiki** /Bernard Nežmah. – št. 18, 04.05.2018, str. 16
- **Strah pred demokracijo : peticija Levice proti novemu valu nakupov orožja za 1,2 milijarde evrov** /Borut Mekina. – št. 18, 04.05.2018, str. 26-28
- **Sovražniki svobode* : vzpon skrajne desnice v zadnjih letih ni nepričakovan. Na to možnost so humanistični misleci opozarjali že desetletja** / Andrej Korošak. – št. 18, 04.05.2018, str. 30-32

Periodične publikacije – kazala

- **Language and Education, Volume 32, Issue 2, 2018**
<https://www.tandfonline.com/toc/rlae20/32/2?nav=toCList>
- **Nationalities Papers, The Journal of Nationalism and Ethnicity, Volume 46, Issue 3, 2018**
<https://www.tandfonline.com/toc/cnap20/46/3?nav=toCList>
- **International journal of sociology of language. Ed. by Fishman, Joshua A. / Garcia Otheguy, Ofelia**
Volume 2018, Issue 250 (Mar 2018)
Special Issue: Storytelling in globalized spaces: a linguistic ethnographic perspective
<https://www.degruyter.com/view/j/ijsl.2018.2018.issue-250/issue-files/ijsl.2018.2018.issue-250.xml>

